

Budsjett og økonomiplan 2023 - 2026

Kommuneplanens handlingsdel

Rådmannens forslag
og

Politisk vedtak i sak 63/22 Økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023

Forsidefoto: Birketveit. Foto er godkjent

Innholdsfortegnelse

1. Rådmannens forord til budsjett og økonomiplan 2023-2026	4
2. Økonomiske hovedoversikter	5
Avgifter og betalingssatser	6
Økonomisk oversikt drift 2023, budsj.forskr.§5-6	7
Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026	8
Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde	9
Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026	10
Investeringsoversikt i økonomiplan 2023-2026	11
Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2023-2026	12
3. Nasjonale føringer - konsekvenser for Iveland	14
4. Økonomisk utvikling og tabeller	16
5. Kommentarer og forklaringer til budsjettet	17
6. Hvordan nå målene: Strategier og prioriteringer i økonomiplanperioden	20
7. Organisering: Tjenesteområder, oppgaver og årsverk	22
8. Organisasjonskart	23
9. Kommunens samarbeid med andre	24
Enhet 10 Politisk område	26
Enhet 11 Rådmannens stab	27
Enhet 21 Skolene i Iveland	30
Enhet 23 Barnehagene i Iveland	32
Enhet 30 Pleie og omsorg	34
Enhet 31&32 Helse og Velferd	36
Enhet 60 Drift og utvikling	38
Politisk vedtak i sak 63/22 Økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023	42

1. Rådmannens forord til budsjettet 2023 og økonomiplan 2023-2026

Iveland i utvikling: Befolkningsveksten har ligget på rundt 1330 innbyggere de siste årene, under ønsket nivå. Pr 1. juli 2022 er innbyggertallet på 1336, det er en positiv utvikling som vi ønsker å videreføre.

I 2021 leverte kommunen et godt netto årsresultat, som også kan bli for 2022. Ambisjonen i Kommuneplan 2026 er høy befolkningsvekst fordi det er viktig for samfunns- og økonomiutviklingen. Iveland har tatt flere større investeringer i de siste årene, videre investeringer må dimensjoneres ift handlingsreglene.

Mye tyder på at det kommer nye bølger med koronasmitte, men om det vil påvirke kommune er usikkert.

Inntektssystemet: Iveland får signaler om en vekst i 2023 på 4,4 % ift lønns- og prisveksten, det beregnes ift framskrevne demografiendringer og oppgaver fordelt til kommunen. Prognosene med bakgrunn i inntektssystemet viser pr dato lav vekst i 2024. Den eksakte utviklingen får man ikke før nytt inntektssystem kommer. Det er også usikkert hvordan skatteinngangen vil bli i økonomiplanperioden.

Inntekter knyttet til kraftproduksjon: Kommuner med inntekter fra kraftproduksjon vil i 2023 få økte inntekter. Hvor mye det blir og framtidig utvikling er ennå usikker.

Eiendomsskatt: Endring i kompensasjon for «maskinskatten» medførte reduserte inntekter i planperioden. Selv med framskrevet lavere inntekter i planperioden velger man å ikke heve eiendomsskatten.

Fokus på store mål: Fokuset på mål som simulerer til vekst blir viktig i 2023. Kommunen må bidra til nærings- og samfunnsutvikling som fremmer befolkningsvekst. Levekår, oppvekst, folkehelse og kompetanse vil være like viktig som utvikling av bo- og arbeidstilbud.

Befolkningsutviklingen: Negativ befolkningsvekst og demografiutviklingen vil gi kommunen store kostnader og tapte inntekter. Stedsutvikling i hele kommunen er viktig for å skape en helhetlig og strategisk plan som svarer til kommuneplanen. Stimuleringstiltak som får innbyggere til kommunen, samt bosetting- og integreringsarbeid som fører til at folk kommer i arbeid er viktig. Infrastruktureltiltak må benyttes slik at Iveland oppleves som "sentralt".

Investeringer: Kommunens egenkapital bør benyttes til investering og utvikling, og den må rettes mot kommuneplanens mål om vekst.

Inntekter: Inntektsveksten de siste årene har samlet vært lavere enn realveksten. For 2023 får kommunen en vekst på 4,4%, mot lønns- og prisvekst på ca 3,7%. Iveland har en

tallmessig marginal nedgang i skatteanslag for 2023 ift 2022, prosentmessig på -0,5%. Selv med utgiftsvekst har de samlede inntektene for 2023 gitt kommunen en unik mulighet til å iverksette noen av nødvendige tiltakene man har drøftet over år. Økonomiplanperioden viser at det må benyttes fondsmidler til drift fra året 2024. Det må fortsatt være fokus på hvordan man skal levere tjenester og hvilke tjenester man skal levere i årene som kommer.

Utredning av tiltak som kan styrke økonomien: For å redusere bruken av fondsmidler må det arbeides med å senke lønns-, drifts- og investeringskostnadene, øke egne inntektene i hele økonomiplanperioden, samt søke samarbeid som fører til at man sikrer gode tjenester til innbyggerne, til lave driftskostnader. Arbeid med organisasjonsutvikling, bemanning, tjenestetilbudene og hvor/hvordan tilbudene videreføres.

Levekår og oppvekst: Levekårsutfordringer kreve ressurser, og disse må rettes mot utvikling av gode levekår for barn, ungdom og voksne. Oppvekst er et satsningsområde som videreføres, fordi man ser positiv utvikling. Satser på flere tiltak i skole og barnehage. Helse og Velferd har flere individuelle og universelle forebyggende tiltak. Pleie og omsorg har fokus på *Leve hele livet* reformen og pasientsikkerhet. Integrering og mottak av flyktinger kreve mye av kommunen og frivilligheten, men gir positive resultater.

En god skole hvor utvikle og bedring av elevenes resultater innen læring og sosiale utvikling har fokus. Kompetanse og ressursbruken må rettes mot å oppnå bedre skolerresultater.

Utvikling: Tiltak som reduserer driftskostnadene uten å svekke tilbudene til innbyggerne vesentlig må velges, og de må videreføres for å kunne skape økonomisk handlingsrom i en tid som krever endring når oppgaver justeres sentralt. Kommunen skal gi gode tilbud innenfor hele kommunal sektor, samt gi sosial sikkerhet. For å lykkes må vi ha motiverte ansatte og et godt samarbeid med politikerne.

Effektivisering og nytenkning: Framtiden krever noe annet. Ny teknologi, nye tjenester, hyppige endringer, ny kompetanse, nytenkning og nye krav til effektivitet, og det vil påvirke ansatte og politikere i planperioden. Tiltak som velges må være av en art som fører til at driften tilpasses framtidens tjenestekrav, utvikling og kommunes handlingsrom.

Digitalisering: Viktig for utviklingen innen kompetanse og økonomi om vi skal ta del i den effektiviseringen og kvalitetshevingen digitaliseringen kan gi.

2023 mulighetenes år: Rådmannen følger de signaler og vedtak som har kommet over år, og satser flere millioner kroner på tiltak for barn, unge og innbyggere med levekårsutfordringer.

Samarbeid politikk og administrasjon: Fellesmål og godt samarbeid mellom politikerne og administrasjonen styrker muligheten til å utvikle kommunen og nå kommuneplanens mål.

Rådmannen ser fram til et spennende år med samhandling som sikrer gode tjenester slik at Iveland fortsatt skal være **Et godt sted å bo**.

Iveland, 3. november 2022

2. Økonomiske hovedoversikter

Tabeller

Avgifter og betalingssatser 2023

Økonomisk oversikt drift 2023, budsj.forskr.§5-6

Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Investeringsoversikt i økonomiplan 2023-2026

Avgifter og betalingssetter 2023

Avgift og betaling	Satser evt endringsforslag	Evt. kommentarer
Årsavgift for vann	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 65,5%
Årsavgift for kloakk	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 72,6%
Slamtømming private (krav om selvkost)	Økning 0%	Inndekning regnskap 2021 på 170% grunnet tidligere underskudd.
Tilkoblingsavgift for vann	Økning 0%	
Tilkoblingsavgift for kloakk	Økning 0%	
Egenandel ved tvungen påkobling V/A	Økning 4,0%	Sats for 2023 blir 94 266,- eks mva.
Feieravgift (Setesdal Brannvesen IKS)	Økning 4,0%	Kr 390,- pr skorstein inkl. mva.
Renovasjonsavgift (krav om selvkost)	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 108%. underskudd pr 2021 på 125 468,-
Gebyr for byggemeldinger og tilsyn	Økning 4,0%	
Gebyr for kart- og delingsforretninger	Økning 4,0%	
Gebyr brøyting private veier	Økning 16,7%	Øker med kr 969,- til kr 6 771 inkl. mva.
Kommunalt eide boliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Nivå vurderes i forhold til gjengs leie ved hver nye leiekontrakt
Kommunal omsorgsbolig heldøgns bemanning	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Tillegg på 10% for ektepar/samboere i felles leilighet
Øvrige omsorgsboliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Leienivået tilpasses gjengs leie ved ny leiekontrakt
Leiesatser idrettshallen	Økning 4,0 %	Differensierte satser
Foreldrebetaling barnehage	Veiledende sats nasjonalt	
Foreldrebetaling SFO	Kr. 155,- pr time	Prisen er som i nabokommunene
Ekstra oppholdstid i SFO	Kr. 200,- pr påbegynt time	Kun i spesielle tilfeller og ved kapasitet.
Foreldrebetaling i kulturskolen	Økning 4,0%	
Gebyr ved for sen henting SFO og barnehage	Kr. 300 pr påbegynt time	Skal dekke personalets lønn
Annonser i bygdebrevet	Økning 4,0 %	Prissatser etter annonsestørrelse
Middagsbetaling for omsorgssenteret	Økning 4,0 %	
Dagopphold omsorgssenteret	Statens satser	
Korttidsopphold omsorgssenteret	Statens satser	
Trygghetsalarm	Økning 4,0 %	
Full kost Omsorgssenteret	Økning 4,0 %	
Egenandel hjemmehjelp inntekt under 2G	Statens satser	
Egenandel hjemmehjelp inntekt 2G-3G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 795
Egenandel hjemmehjelp inntekt 3G-4G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 1 490
Egenandel hjemmehjelp inntekt 4G-5G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 2 262
Egenandel hjemmehjelp inntekt over 5G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 2 902
Purregebyr biblioteket	Inntil totalt kr. 140,-	Deretter erstatningskrav
Bevillingsgebyr for salg av øl	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for skjenking av alkohol	Veiledende sats	
Gebyr for avleggelse av kunnskapsprøven	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for ambulerende/enkelt gang	Veiledende sats	
Lading av el-bil via kommunalt ladepunkt	Veiledende priser	Prises av leverandør
Tilsynsavgift salg av tobakk	Veiledende sats	
Eiendomsskatt næringsseiendom	7 promille	
Eiendomsskatt bolig og fritidsbolig	3 promille	

Økonomisk oversikt drift 2023, budsj.forskr.§5-6

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

(budsj.forskr.§ 5-6)

TEKST	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	-78 209 000	-71 615 000	-72 693 566
Inntekts- og formuesskatt	-31 351 000	-30 373 000	-30 432 780
Eiendomsskatt	-11 050 000	-11 850 000	-11 826 600
Andre skatteinntekter	-5 150 000	-5 150 000	-5 343 556
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-4 810 000	-2 022 000	-4 347 803
Overføringer og tilskudd fra andre	-29 488 000	-11 760 000	-21 604 123
Brukerbetalinger	-2 976 000	-3 954 000	-3 490 715
Salgs- og leieinntekter	-13 556 000	-13 485 200	-13 748 423
Sum driftsinntekter	-176 590 000	-150 209 200	-163 487 566
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	89 513 000	79 977 400	82 062 880
Sosiale utgifter	30 037 000	26 285 000	18 868 582
Kjøp av varer og tjenester	52 274 000	42 362 100	44 229 816
Overføringer og tilskudd til andre	9 322 000	4 332 700	9 347 917
Avskrivninger	11 700 000	10 800 000	10 760 378
Sum driftsutgifter	192 846 000	163 757 200	165 269 573
Brutto driftsresultat	16 256 000	13 548 000	1 782 007
Finansposter			
Renteinntekter	-1 220 000	-550 000	-770 913
Utbytter	-15 000 000	-3 600 000	-3 515 011
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	4 103 000	1 569 000	1 100 041
Avdrag på lån	3 900 000	3 674 000	3 022 360
Netto finansposter	-8 217 000	1 093 000	-163 523
Motpost avskrivninger	-11 700 000	-10 800 000	-10 760 378
Netto driftsresultat	-3 661 000	3 841 000	-9 141 894
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investeringsregnskapet	3 050 000		427 320
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond			266 289
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	611 000	-3 841 000	8 448 285
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk			0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsre	3 661 000	-3 841 000	9 141 894
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, første ledd)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnsk 2021
Rammetilskudd	-78 209	-78 419	-78 700	-78 701	-71 617	-72 694
Inntekts- og formuesskatt	-31 351	-31 351	-31 351	-31 351	-30 373	-30 433
Eiendomsskatt - næringseiendom	-8 700	-8 700	-8 700	-8 700	-9 500	-9 478
Eiendomsskatt - bolig og fritidseiendom	-2 350	-2 350	-2 350	-2 350	-2 350	-2 348
Andre generelle driftsinntekter	-9 250	-7 570	-6 350	-6 350	-6 462	-8 541
Sum generelle driftsinntekter	-129 860	-128 390	-127 451	-127 452	-120 302	-123 494
Sum bevilgninger drift, netto	134 396	131 558	129 283	129 283	123 030	114 488
Avskrivninger	11 700	11 700	11 700	11 700	10 800	10 760
Sum netto driftsutgifter	146 096	143 258	140 983	140 983	133 830	125 248
Brutto driftsresultat	16 236	14 868	13 532	13 531	13 528	1 754
Renteinntekter	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-530	-742
Utbytter	-15 000	-9 000	-9 000	-9 000	-3 600	-3 515
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	4 103	4 660	5 024	4 686	1 569	1 099
Avdrag på lån	3 900	4 000	4 000	4 000	3 674	3 022
Netto finansposter	-8 197	-1 540	-1 176	-1 514	1 113	-136
Motpost avskrivninger	-11 700	-11 700	-11 700	-11 700	-10 800	-10 760
Netto driftsresultat	-3 661	1 628	656	317	3 841	-9 142
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	3 050	1 410	900	900	7 687	428
Avsetninger til bundne driftsfond						266
Bruk av bundne driftsfond						
Avsetninger til disposisjonsfond	611					8 448
Bruk av disposisjonsfond		-3 038	-1 556	-1 217	-11 528	
Dekning av tidligere års merforbruk						
Sum disponeringer/dekning av netto driftsres.	3 661	-1 628	-656	-317	-3 841	9 142

Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, andre ledd)

Fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Enhetsrammer	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Politisk styring og kontrollorg.	3 329	3 329	3 329	3 329	3 000	2 935
Rådmannens stab	26 996	26 078	25 353	25 353	22 876	22 216
Skolene i Iveland	28 580	28 130	28 130	28 130	22 555	24 265
Barnehagene i Iveland	19 264	19 194	19 194	19 194	17 475	16 970
Pleie og omsorg	28 290	27 490	27 490	27 490	27 101	24 802
Helse og velferd	18 076	17 726	16 176	16 176	13 453	14 218
Drift og utvikling	24 561	21 211	21 211	21 211	19 360	17 723
Sentral pensjon og lønnsreserve	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	-4 181
Skatter, tilskudd m.v.	-16 200	-13 100	-13 100	-13 100	-4 290	-3 978
Sum utgifter	134 396	131 558	129 283	129 283	123 030	114 970

Merknad til Budsjett 2023, sum utgifter :

Sum netto drift enhetsrammer utgjør 149 096 tusen kr.

I tillegg budsjetteres det med en reserve til justering av lønn- og pensjonsoppgjør med 1 500 tusen kr.

Salg av konsesjonskraft gir en forventet inntekt på 16 200 tusen kr i 2023 som reduserer netto enhetsrammer til 134 396 tusen kr.

Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2023 og økonomiplan 2023- 2026

Bevilgningsoversikt investering (budsj.forskr.§5-5)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Investering i varige driftsmidler	14 400	9 500	1 000	1 000	8 525	22 553
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-	-	129
Investeringer i aksjer og andeler	-	-	-	-	-	295
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	
Sum investeringsutgifter	14 400	9 500	1 000	1 000	8 525	22 977
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 210	-790	-100	-100	-810	-4 047
Tilskudd fra andre	-	-	-	-	-	-116
Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-	-	-8
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-28	-28
Bruk av lånemidler	-10 140	-7 300	-	-	-	-18 379
Sum investeringsinntekter	-11 350	-8 090	-100	-100	-838	-22 578
Videreutlån	10 000	-	-	-	1 000	-
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-	-	-	-1 000	-
Avdrag på lån til videreutlån	800	-	-	-	700	951
Mottatte avdrag på videreutlån	-800	-	-	-	-700	-923
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	28
Overført fra driftsbudsjettet	-3 050	-1 410	-900	-900	-7 687	-427
Netto avsetninger til/bruk av bundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av ubundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum ovf. fra drift og netto avsetninger	-3 050	-1 410	-900	-900	-7 687	-427
Fremført til inndekning senere år	0	0	0	0	0	0

Investeringsoversikt i økonomiplan 2023 - 2026

INVESTERINGER I ØKONOMIPLAN 2023 - 2026

Investeringsoversikt - per tiltak

Investeringer (tall i hele 1000 kr)	Total ramme	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Buss / minibuss	1 000	1 000			
Dagsturhytta	500	500			
El-bil til vannverkene	400	400			
ENØK kommunale bygg	500	500			
Etablering av hjertesone ved Iveland skole	250	250			
Forprosjekt dagsenter og frivillighetens hus på Åkle, 1. byggetrinn	400	400			
Forprosjekt oppgradering ivelandshallen	400	400			
Infrastruktur på næringstomt Skaiå	2 500	2 500			
Kjøp av brukt traktor	800	800			
Koble kommunal gatelys til målere, siste år	150	150			
Lekeplass Bjørnehatten boligfelt	200		200		
Ny PLS-styring av vannverk og renseanlegg	400	400			
Ombygging av tannlegekontoret	1 100	1 100			
Opparbeide boligtomter Birketveit	5 000		5 000		
Oppgradere gatelys til LED-belysning	2 600	1 300	1 300		
Oppgradering næringsbygg/gjenvinningsstasjon	600	600			
Renovere sanitæranlegg bårhuset ved kirka	600	600			
Sanere gamle V/A-kummer og ledningsnett	2 000	500	500	500	500
Strøm og infrastruktur til 4 tomter Vatnestrøm industriområde	2 000		2 000		
Tilkobling av boliger på Bergøya til off. V/A	2 500	2 500			
Tiltak iht. hovedplan for vei og bruer	2 000	500	500	500	500
Sum investeringer	25 900	14 400	9 500	1 000	1 000

Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2023-2026

Buss/minibuss

Det er behov for å transportere beboere i forbindelse med dagsenterets aktiviteter. Fritidskoordinator vil kunne ta med brukere på turer og aktiviteter. Frivillighetsentralen har i dag en eldre buss og ønsker et samarbeid med kommunen om bruk. Det foreslås avsatt 1,0 mill. kr. til tiltaket i 2023.

Dagsturhytta

Det er vedtatt å settes opp ei hytte på Berefjell. Tomt er ervervet og det er planer om å sette hytta i drift våren 2023. Kommunens kostnader er beregnet inntil 0,5 mill. kr. og skal dekke egenandel, tomtekjøp, grunnarbeid, montere solceller og sette opp toalett.

El-bil til vannverkene

Bytte ut eksisterende el-bil som er en 2018 mod. til en større med hengerkapasitet. Det foreslås en netto budsjettramme på 0,4 mill. kr. i 2023.

ENØK kommunale bygg

Det er utarbeidet en rapport fra ENØK Total AS med tiltak innen strømsparing for å redusere driftskostnader på alle kommunale bygg. Det kan bli aktuelt å montere solceller, og det foreslås å avsette 0,5 mill. kr. til å komme i gang med tiltak i 2023.

Etablering av hjertesone ved Iveland skole

Fortau etableres mellom kirka og skolen for å trygge skolevei fra droppsone og inn til skolens område. Det er søkt om trafikksikkerhetsmidler på tiltaket. Budsjettrammen settes til 0,25 mill. kr.

Forprosjekt dagsenter og frivillighetens hus på Åkle, 1 byggetrinn

Det er ønske om å gjennomføre et forprosjekt for å se på mulighet for å etablere et dagsenter og frivillighetens hus på Åkle. Det foreslås avsatt 0,4 mill. kr. til tiltaket i 2023.

Forprosjekt oppgradering Ivelandshallen

Det settes i gang et forprosjekt for å synliggjøre behov og muligheter for søknad om spillemidler. Kostbar drift av hallen, behov for ny belysning og etterisolering. Rammen for utredningen settes til 0,4 mill. kr i 2023.

Infrastruktur på næringstomt Skaiå

Området som kommunen ervervet av Agder Energi er ikke opparbeidet med infrastruktur som strøm og V/A. Det må etableres pumpe-stasjon med V/A ledningsnett samt vei og strøm. Det foreslås avsatt 2,5 mill. kr. for å komme i gang med prosjektet.

Kjøp av brukt traktor

Kommunen har i dag en Claas Ares 697, 2006 mod. Brukes jevnlig til vedlikehold av veier og anlegg. Økende vedlikeholdskostnader gjør at det foreslås å investere i ny brukt traktor innenfor en nettokostnad på 0,8 mill. kr i 2023.

Koble kommunale gateløys til målere

Kommunen har fått krav fra Agder Energi om å koble gateløysene på målere. Det gjenstår oppkobling av anlegg på Skaiå/Møllebakken og Skaiålia. Det foreslås avsatt 0,15 mill. kr til slutføring av prosjektet i 2023.

Opparbeide lekeplass i Bjørnehatten boligfelt

Lekeplass må opparbeides før innflytting/ferdigattest for første bolig. Foreløpig ikke startet bygging. Rammen settes til 0,2 mill. kr i 2024.

Ny PLS styring av vannverk og renseanlegg

Anleggene kan i dag kun overvåkes fra sentralt på Birketveit. Det er ønske om å kunne betjene anleggene på Vatnestrøm, Skaiå og Skisland uten fysisk å oppsøke hvert anlegg. Kostnad til dette er beregnet til 0,4 mill. kr.

Ombygging tannlegekontoret

Det er behov for ombygging av lokalene på skolen for å tilfredsstille dagens krav. Det foreslås en budsjettramme på 1,1 mill. kr. i 2023.

Opparbeide boligtomter Birketveit

Tilrettelegge for nye tomter i regulerte områder. Det foreslås å avsette 5,0 mill. kr. i 2024.

Oppgradere gateløys til LED belysning

Det er registrert 357 stk. kommunale gateløys, Av disse er det 94 stk. som er byttet ut / satt opp i LED. Resterende 263stk. ønskes oppdatert til LED. Det foreslås avsatt midler til utskifting av lysarmaturer og en del nye stolper fordelt med 1,3 mill. kr. i 2023 og 2024, til sammen 2,6 mill. kr.

Oppgradering næringsbygg/gjenvinningsstasjon

Bygningsmessig oppgradering, maling, asbestsanering/tilrettelegging for tilkobling V/A. Bygget er ikke tilkoblet offentlig vann og avløp, og bør ses i sammenheng med etablering av infrastruktur på næringsområdet som kommunen har ervervet. Det foreslås avsatt 0,6 mill. kr. i 2023 til bygningsmessige utbedringer for å legge til rette for å utnytte bygget på en bedre måte.

Renovere sanitæranlegg bårhuset ved kirka

Anlegget er utslitt og trenger oppgradering. Det foreslås å avsette 0,6 mill. kr til prosjektet i henhold til politisk sak 54/22.

Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2023-2026

Sanere gamle VA kummer og ledningsnett

Oppgradering og utskifting av kommunens V/A nett på grunn av ledningsnettets tilstand blir bare mer og mer påkrevd etter hvert som det oppstår lekkasjer. Det er utarbeidet ny hovedplan for vann, og plan for avløp ønskes gjennomført i 2023. Dette vil danne et bedre utgangspunkt for prioriteringer i forbindelse med utskifting og oppgradering av dagens V/A anlegg. Det foreslås å avsette 0,5 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden.

Strøm og infrastruktur til 4 tomter Vatne-strøm industriområde

Det er ledige tomter på industriområdet som ikke har fått på plass infrastruktur. Strømtilførsel må etableres hvor en må påregne en leveringstid på ca. 1 år på trafo. Det foreslås å avsette 2,0 mill. kr. i 2024 .

Tilkobling av eksisterende boliger på Bergøya til offentlig VA

Etter utbygging av kommunalt vann- og avløpsanlegg på Skisland, ligger det til rette for tilknytning av 12-13 boliger på Bergøya. Prosjektet foreslås gjennomført i 2023 innenfor en kostnadsramme på 2,5 mill. kr.

Tiltak i henhold til Hovedplan for vei og bruer

Med henvisning til hovedplan for vei og rapport etter brukontroll (5 års kontroll) er det behov for å sette av midler til vedlikehold av kommunale veier og bruer. Det foreslås å avsette 0,5 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden.

3. Nasjonale føringer — og noen konsekvenser for Iveland kommune

Fra Statsbudsjettet 2023

Målet for den økonomiske politikken er økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, mer rettferdig fordeling som reduserer de sosiale og geografiske forskjellene, og en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted. Budsjettet for 2023 er et budsjett for trygg økonomisk styring i en urolig tid.

Det er krig i Europa, og utviklingen fremover er usikker. Russlands aggressive angrep på Ukraina påvirker hele Europa, og Russland benytter nå stopp i gasstilførselen som et økonomisk pressmiddel for å ramme europeiske forbrukere. Prisveksten på varer og tjenester er høy, og energikrisen på kontinentet gir rekordhøye strømpriser. Norge har innført en av de beste strømstøtteordningene i Europa. Vi har tatt imot mange mennesker på flukt, og vi rustet opp forsvar og beredskap. Til sammen innebærer det store utgifter som må dekkes inn i budsjettet for neste år. Samtidig er det klare tegn til overoppheting av norsk økonomi. Det betyr at vi må bruke mindre oljepenger. Ellers vil det ramme vanlige folk i form av høyere priser og raskere renteøkning.

Regjeringens svar er et ansvarlig og rettferdig budsjett, som bidrar til trygghet i folks hverdag – et budsjett som prioriterer verdiene regjeringen jobber for. Vi skal komme ut av denne tiden uten at forskjellene mellom folk får vokse seg større. Så mange som mulig skal ha en jobb å gå til, og folk må ha råd til å betale regningene sine. Regjeringen vil prioritere trygge velferdstjenester i hele landet og styrket beredskap i møte med et urolig Europa.

Når regjeringen foreslår å bruke mindre oljepenger og samtidig dekke store ekstra utgifter, blant annet som følge av krigen, blir det enda viktigere at vi prioriterer bedre. Regjeringen ønsker å redusere forskjellene mellom folk, både sosialt og geografisk. I tråd med Hurdalsplattformen skal de med lave og vanlige inntekter få mindre skatt, mens de med de høyeste inntektene må bidra mer.

De største innstrammingene i budsjettet kommer fra omfordeling av ekstraordinære inntekter i produksjon av kraft. Det foreslås også økt arbeidsgiveravgift på inntekter over 750.000 kroner. Grunnrenteskatt på havbruk og vindkraft på land bidrar til å utvide skattegrunnlagene og til økte skatteinntekter over tid. Også på utgiftssiden har regjeringen gjort prioriteringer for å skape handlingsrom til andre formål.

Regjeringens hovedprioriteringer i 2023

- Rettferdig omfordeling og trygghet for folks hverdagsøkonomi
- Trygghet for felles velferdstjenester
- Kutte utslipp og legge til rette for grønne arbeidsplasser
- Prioritering av felles trygghet og solidaritet i en urolig tid

Kommuneopplegget i 2023

- Vekst i frie inntekter på 2,6 mrd. kr der kommunene får 1,7 mrd. kr og fylkeskommunene får 0,9 mrd. kr.
- Anslag økte demografikostnader: 2,6 mrd. Kr (økt fra 1,4 mrd. Kr i vår)
- Anslag reduserte pensjonskostnader: 0,1 mrd. Kr
- Kommunene tar med seg en betydelig del av kostnadsøkningen fra 2022 inn i 2023

Regjeringen har lagt fram et stramt budsjett

Regjeringens forslag til budsjett har få klare satsingsområder utover nasjonal trygghet og opprettholdelse av det sosiale sikkerhetsnettet vi er vant med. Oljepengebruken er begrenset til 2,5% av fondets størrelse for å unngå overoppheting av økonomien og dermed høyere prisvekst. Valget om å ikke bruke oljepenger har gjort det nødvendig å finne andre inntektskilder for å finansiere statsbudsjettet.

Regjeringen mener at det ikke er rimelig at enkelte skal hente ut store overskudd som følge av ekstraordinært høye strømpriser, samtidig som andre får svært høye utgifter av samme grunn. I budsjettet legger regjeringen opp til at de som kan forventes å ha store inntekter som følge av høye strømpriser i år og neste år, må dele noe av de ekstraordinære inntektene med fellesskapet. Om forslaget blir vedtatt ved budsjettbehandlingen i Stortinget i desember, vil det få betydning for Iveland kommunes inntekter fra kraftproduksjon i årene framover.

Regjeringen foreslår også økt beskatning på havbruk og vindkraftanlegg.

Deflator 2023

For kommunesektoren er den anslått til 3,7%, der lønnsveksten utgjør 4,2% og den kommunale prisveksten anslås til om lag 3%. I anslaget er det tatt hensyn til at kommunene ikke mottar strømstøtte. Statsbudsjettet ble utarbeidet sommeren 2022 og legger til grunn at prisveksten avtar. Dette har ikke skjedd, så deflatoren antas å være for lav.

Iveland kommune får frie inntekter

med 114 489 tusen kr ifølge beregninger som følger med statsbudsjettet (grønt hefte). De frie inntektene skal også dekke oppgavekorreksjoner for kommunen. De frie inntektene øker med 4,4% fra foregående år som i hovedsak gjelder endring i demografi. Gjennomsnittet for Agder er en økning med 3,7%.

Rammeoverføring

Skatteinntekter og rammetilskudd med inntektsutjevning er kommunens hovedinntekter og skal finansiere det meste av kommunens drift. Rammetilskuddet for 2023 er beregnet til 78.209 tusen kr (se tabell s.17)

Noen oppgaveendringer og korreksjoner i regjeringens forslag til budsjett for 2023 Som dekkes over rammetilskuddet

- Maksimal foreldrebetaling i barnehage reduseres til 3 000 kr per måned
- Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien
- Basistilskuddet til fastleger foreslås styrket og beregnes etter en ny modell
- Barnevernsreformen (trådte i kraft 01.01.2022) medfører økt kommunalt ansvar for barns oppvekstvilkår

Særsklilt fordeling

Noen av regjeringens satsingsområder gir en særsklilt fordeling innenfor innbyggertilskuddet i 2023. Som følge av dette får Iveland særsklilte midler knyttet til

- Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr 244 000 kr
- Helsestasjon/skolehelsetjeneste 278 000 kr
- Tilskudd per grunnskole 1 037 000 kr

INGAR er en inntektsgarantiordning som gir utjevning for store endringer i rammetilskuddet. Finansieringen av INGAR baseres på bidrag per innbygger fra alle kommuner.

Iveland kommune får et trekk til INGAR på 55 000 kr for 2023, som utgjør 41 kr per innbygger.

Veksttilskuddet blir tildelt kommuner med en særlig høy befolkningsvekst over de siste tre år. Tilskuddet videreføres i 2023 for vekst over landsgjennomsnittet, som er på 1,4 %. Iveland hadde negativ befolkningsvekst i 2021, men folketallet har gått riktig vei igjen utover i 2022.

Distriktstilskudd Sør-Norge innbefatter nå småkommunetilskuddet for kommuner med færre enn 3200 innbyggere. Tilskuddet fordeles i forhold til en satt distriktsindeks. Iveland kommune har fått en indeks på 60, som betyr at det ikke gis tilskudd for distriktmessige utfordringer, kun for lavt innbyggertall.

Iveland kommune mottar distriktstilskudd Sør-Norge med 3,129 tusen kr i 2023. Beløpet er justert med anslått pris- og kostnadsvekst for kommunesektoren.

Skjønnstilskudd blir tildelt statsforvalteren fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og blir viderefordelt til kommunene. Skjønnstilskuddet brukes til å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Restskjønn (prosjekt-skjønn) blir tildelt kommunene etter søknad om prosjektmidler.

Iveland kommune mottar 0,43 mill. kr i ordinært skjønn fra statsforvalteren i 2023.

Inntektsutjevningen er en del av rammetilskuddet. Den skal kompensere for forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Det kompenseres med 60% fra egen kommunes skattenivå opp til landsgjennomsnittet og ytterligere 35% opp til 90% av landsgjennomsnittet.

Anslag på netto inntektsutjevning for Iveland kommune beregnes til å utgjøre 9,725 mill. kr i 2023.

Skatteinntekt og skatteprosent

Landsgjennomsnitt skatteprosent er 100 %. Skatteprosenten for Iveland falt i 2021 til 73,4% etter å ha vært stabil på rundt 76% i flere år. For 2023 brukes en prognose på 74,2%.

Anslag på Iveland kommunes skatteinntekter er beregnet for 2023. Det er en tallmessig marginal nedgang fra 2022 og ses på som en utflating av veksten i arbeids- og næringslivet.

Skattøren 2023

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skatteyttere deles mellom staten, kommunene og fylkeskommunene. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes satter på skattøren. Det er en langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter.

Da gjeldende skattører ville gitt for lav skattedel i 2023 er det foreslått å øke den kommunale skattøren med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent.

Skatteanslaget

Under forutsetning om at eiendomsskatten videreføres på samme nivå som i 2022 beregnes skatten på inntekt og formue samt eiendomsskatt til å utgjøre 37,7% av de frie inntektene. Det er således betydelig under normen på 40%.

Statstilskudd flyktninger

Kommunen får i en periode på fem år tilskudd til bosetting av flyktninger. Tilskuddet trappes i løpet av perioden ned og faller bort. I løpet av 2022 ble det bosatt 10 personer fra Ukraina og ytterligere 4 personer ved familieegjenforening. Kommunen har ikke fått henvendelse om bosetting i 2023, men erfaringen fra 2022 er at bosetting skjer på kort varsel.

Man forventer samlede tilskudd på 4,1 mill. kr i 2023 for flyktninger som har blitt bosatt i Iveland de siste 5 årene.

Statlig tilskudd til ressurskrevende helsetjenester

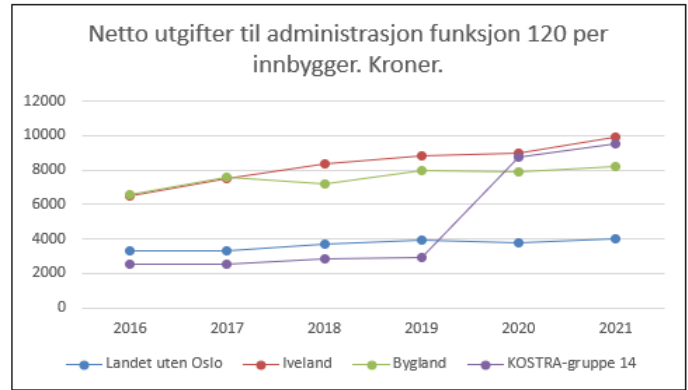
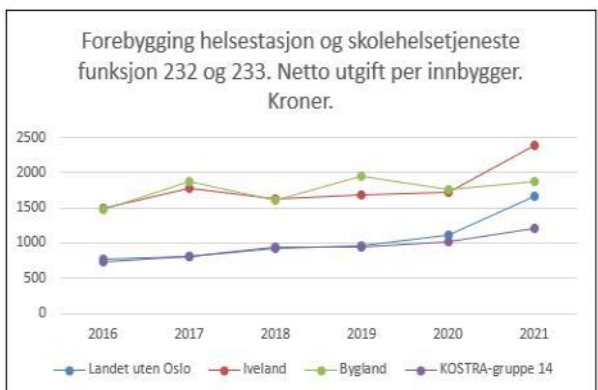
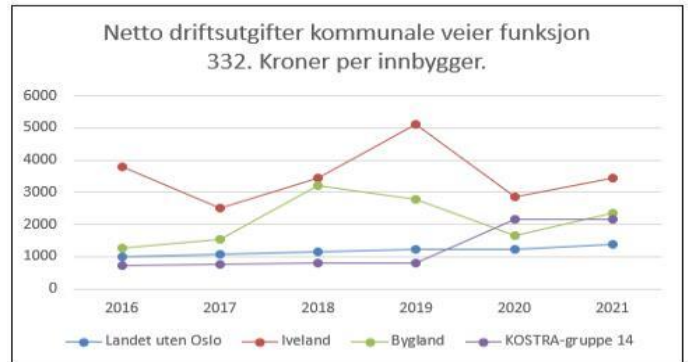
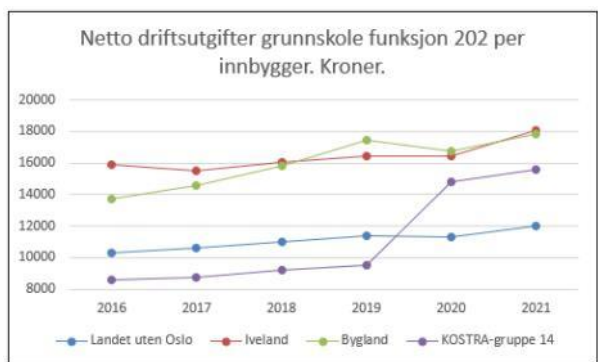
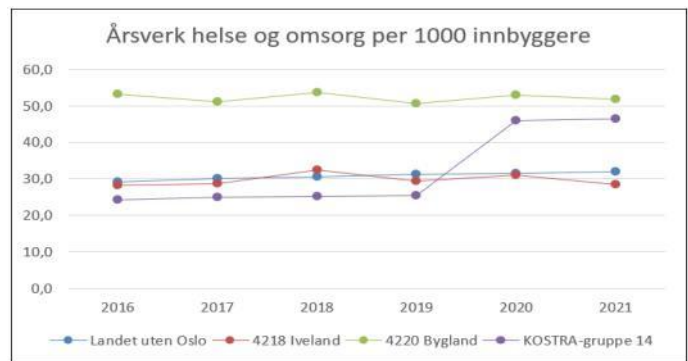
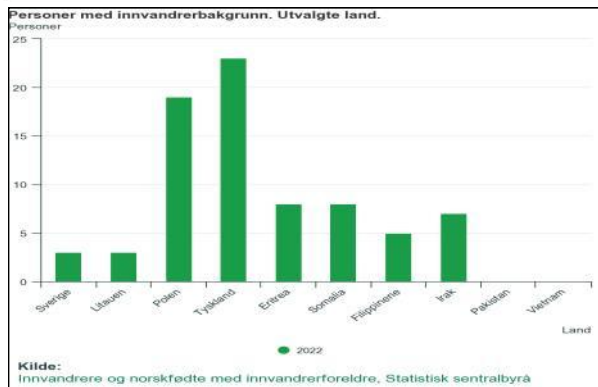
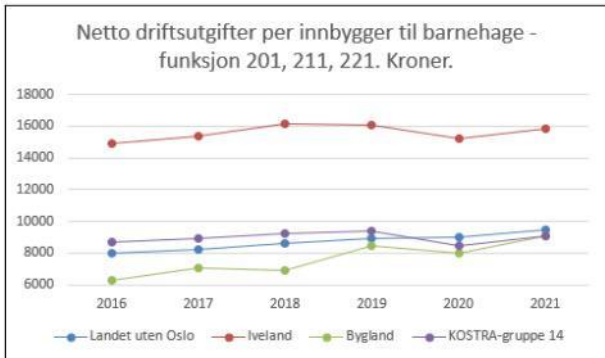
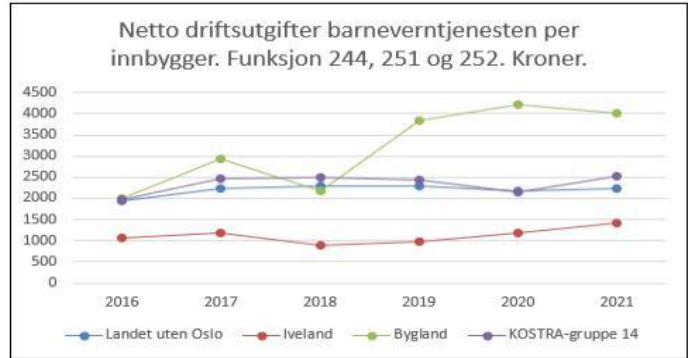
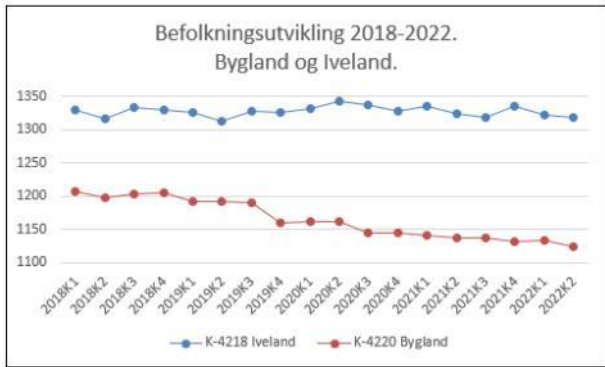
har økt jevnt over mange år. Gjeldende tilskuddsordning gir en kompensasjonsgrad på 80% over innslagspunkt, som er foreslått til 1,526 mill. kr i 2023. Det er ingen endringer i ordningen fra foregående år.

Kommunene vil på vanlig måte få etterskuddsvis refusjon fra staten for pleieutgifter per bruker som overstiger innslagspunkt. Kommunene skal inntektsføre refusjonen det året utgiftene oppstår, altså året før refusjonen utbetaltes.

Inntekter fra konsesjonskraft

Krigen i Ukraina har ført til kraftkrise i Europa og historisk høye strømpriser også i Norge. Iveland kommune får inntekter fra vannkraft som selges via Konsesjonskraft IKS. Utbetalingsprognose for 2023 er på 16,2 mill. kr. Prognosen kom før regjeringens forslag om «høyprisbidrag», der satsen settes til 23 prosent av kraftpris som overstiger 70 øre per kWh. Dersom forslaget får flertall i Stortinget blir utbetalingene på sikt redusert.

4. Økonomisk utvikling og tabeller

5. Kommentarer og forklaringer til budsjettet

NY KOMMUNELOV

Den nye kommunelovens kapittel 14 som omhandler økonomiforvaltning, trådte i kraft den 1.1.2020.

Den reviderte loven innebærer skjerpede krav til langsiktig planlegging og forsvarlig økonomisk styring. Det presiseres i lovens § 14-1 at **kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handlefriheten blir ivaretatt over tid.** Med «over tid» mener lovgiver en tidshorisont på mer enn en kommune-styreperiode.

Økonomibestemmelsene i gjeldende kommunelov er i hovedsak videreført, men den nye loven inneholder noen regler som begrenser mulige økonomiske disposisjoner. Dette gjelder for eksempel kravet i §14-10 om at budsjettet for hele økonomiplanperioden skal ha inndekning i tilgang på midler eller frie fondsmidler. Videre er det krav om at økonomiplan og årsbudsjett skal vise utvikling i gjeld og andre langsiktige forpliktelser.

Loven slår fast at kommunestyret/fylkestinget har det overordnede ansvaret for økonomistyringen og skal selv utarbeide måltall for å ivareta forsvarlig økonomisk forvaltning (§14-2). Kommunestyret i Iveland har vedtatt måltall på netto driftsresultat, gjeldsgrad og minimumsnivå på fri egenkapital (disposisjonsfond).

Økonomiske hovedoversikter

(tabellene er i kap. 2) angir rådmannens forslag til økonomiske rammer i økonomiplanperioden 2022-2025, samt årsbudsjett 2022 for henholdsvis:

- Driftsregnskapet
- Investeringsregnskapet

De økonomiske oversiktene er omarbeidet i henhold til ny budsjett- og regnskapsforskrift av 7. juni 2019.

Inntekten i driftsregnskapet fordeler seg mellom de inntektene kommunen får gjennom frie inntekter fra staten (i statsbudsjettet), samt de øvrige inntektene kommunen mottar gjennom refusjoner, skatter, avgifter og tilskudd til tjenesteyting. Her kan nevnes eiendomsskatt, inntekter fra konsesjonskraft og konsesjonsavgift, rentekompensasjonsordning, tilskudd brukerstyrt personlig assistanse (BPA), statstilskudd flyktninger, og momskompensasjon. Brukerbetaling fra innbyggerne er også en viktig inntektskilde for kommunen.

Noen nøkkeltall fra inntektssystemet

Statsbudsjettets konsekvens for Iveland

I kapittel 3 forklares nasjonale føringer i statsbudsjettet samt sammensetningen på de frie inntektene til Iveland kommune. Videre fremkommer det her kilder til ulike inntekter som kommunene kan benytte for å tilpasse sin drift.

Tabellen viser den detaljerte sammensetningen av rammetilskuddet for 2023 basert på føringene i årets statsbudsjett.

Rammetilskudd 2023	
Innbyggere i beregning: 1336	
Innbyggertilskudd før omfordeling	37 511 000
Omfordeling	
Utgiftsutjevning	25 241 000
Korreksjon for elever i statlige og private skoler	669 000
Inntektsgarantiordningen, trekk	- 55 000
Særskilt fordeling	
Kompensasjon for bortfall eiend.skattd.prod.utstyr	244 000
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	278 000
Tilskudd per grunnskole	1 037 000
Regionalpolitiske tilskudd	
Distriktilskudd Sør-Norge	3 129 000
Skjønnstilskudd	430 000
Skatteutjevning	
Netto inntektsutjevning (prognose fra KS)	9 725 000
Sum rammetilskudd	78 209 000

Andre frie inntekter til kommunen

Den viktigste frie inntekten utenom rammetilskuddet er kommunens andel av inntekts- og formuesskatten fra private og næringsdrivende, fastsatt til 11,15 % for 2023. I tillegg kommer eiendomsskatt og generelle statstilskudd. Andre generelle statstilskudd gjelder i all hovedsak bosetting av flyktninger.

Eiendomsskatt:

For næringseiendom videreføres skattesatsen på 7 promille og det forventes å gi en inntekt til kommunekassen på om lag 8,7 mill. kr i 2023. Satsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom foreslås uendret fra 2022 og budsjetteres med 2,35 mill. kr.

Utfasing av den såkalte maskinskatten (skatt på produksjonsutstyr og installasjoner) startet i 2019. Rammetilskuddet kompenserer dette med 0,244 mill. kr som en del av særskilt fordeling. Regjeringen har i sitt budsjettforslag gått bort fra opprinnelig løfte om full kompensasjon.

Konsesjonskraft og konsesjonsavgift

mottar Iveland kommune som medeier i konsesjonskraft-fondet for Agder (interkommunalt selskap), eierandelen utgjør 2 %.

I budsjettet for 2023 er det lagt inn en forventet inntekt på 16,2 mill. kr basert på siste tilgjengelige utbetalingsprognose fra Konsesjonskraft IKS. Kraftprisen har økt voldsomt grunnet mangel på kraft i Europa. Også de neste årene prognostiseres en utbetaling på 13,1 mill. kr årlig ut fra nåværende tilgjengelig informasjon.

Inntekter fra konsesjonskraft og tilskudd til ekstra ressurskrevende brukere er ikke klassifisert som frie inntekter til kommunen, disse inntektene tilordnes enhetsrammene.

Frie inntekter utenom rammetilskudd	
Skatt på inntekt og formue	31 316 000
Naturressursskatt	5 035 000
Skatt på eiendom - næringseiendom	8 700 000
Skatt på eiendom - bolig og fritidsbolig	2 350 000
Andre generelle statstilskudd	4 250 000
Konsesjonskraftinntekter	16 200 000
Sum andre frie inntekter	67 851 000

Tabellen viser budsjetterte tall for kommunens frie inntekter utenom rammetilskudd. Naturressursskatt er en særskatt for kraftselskap og skal sikre kommunen en godtgjørelse for bruk av en naturressurs.

Sum driftsinntekter omfatter de samlede inntektene, inkludert de som blir politisk bestemt gjennom avgifter og betalingssatser i det enkelte budsjettår. Brukerbetaling og kommunale avgifter budsjetteres under den enkelt enhet som får inntektene, og medfører at enhetens netto ramme blir nedjustert tilsvarende inntektene.

Deflator har siden 2010 i snitt vært på 3,0%. Iveland kommune har i store deler av perioden blitt underkompensert for deflatorveksten, og de siste årene har man fått om lag halvparten kompensert i rammetilskuddet. Dette har medført nødvendige økonomiske tilpasninger ved årlig reduksjon i driftsrammene for enhetene, dvs. at man ikke har kunnet følge lønns- og prisveksten på tjenesteproduksjonen. Regjeringen har lagt til grunn en deflator på 3,7% i statsbudsjettet for 2023. Med den prisveksten som har vært de siste månedene er det sannsynlig at deflatoren blir langt høyere.

Reservert ramme for sentral lønns- og pensjonsreserve forvaltes av rådmannen og er en fordelingsramme som skal ta høyde for det enkelte års lønnsoppgjør. Pensjonsreserven skal ta høyde for svingninger i utgiftene til pensjon i det enkelte budsjettår.

Lønns- og pensjonsrammen er satt til 1,5 mill. kr. Det er ventet at reell lønns- og prisstigning blir høyere enn regjeringen har lagt til grunn i statsbudsjettet og at reserven dermed må benyttes.

Brutto driftsresultat er et uttrykk for forskjellen mellom summen av generelle driftsinntekter og netto driftsutgifter. Under netto driftsutgifter inngår også avskrivninger. Brutto driftsresultat sier noe om hvorvidt kommunen har inntekter nok til å dekke verdiforringelsen av bygninger og utstyr i tillegg til den daglige drift.

Brutto driftsresultat er negativt i hele økonomiplanperioden.

Finans omhandler hvordan vi tilegner oss, forvalter og anvender penger over tid, og omfatter:

- Finansinntekter tilsvarende utbytte, renteinntekter samt gevinst av finansplasseringer
- Finanskostnader tilsvarende renteutgifter og avdrag til lån, samt tap på finansielle plasseringer

Rente- og utbytteinntekter

Etter fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi har Iveland kommune andel aksjer med 0,78% i det nye selskapet. Utbyttegrunnlaget i 2023 er 70% av resultatet 2021 i begge selskapene. I tillegg kommer 1,1 mrd. kr som skal utbetales over 3 år som følge av fusjonen.

Iveland kommune har budsjettert med et utbytte på 15 mill. kr for budsjettåret 2023. Dette er ekstraordinært høyt grunnet høye strømpriser allerede i 2021 og ekstra utbytte i forbindelse med fusjon. Utbyttet vil trolig aldri bli i samme størrelsesorden igjen.

Renteinntekter av bankinnskudd og renteinntekter fra startlån budsjetteres med 1,2 mill. kr.

Renteutgifter og avdrag

Renteutgiftene består av renter på kommunale lån og formidlingslån (startlån). Det er lagt til grunn et rentenivå på 3,9% for 2023, stigende til 4,7% i 2025. I løpet av 2022 har renten steget med 3 prosentpoeng grunnet høy inflasjon. Usikkerheten er stor omkring rentenivået de neste årene.

I 2023 forventes samlede avdrag på lån å utgjøre 4,66 mill. kr mens renter er beregnet til 4,1 mill. kr. (se tabell nedenfor) Avdrag på startlån bokføres i investeringsregnskapet, mens avdrag på lån til kommunale investeringer belastes kommunens drift.

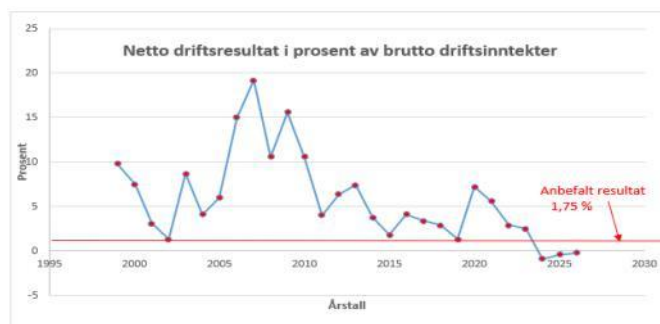
Tall i tusen kr

Prognose renter og avdrag på lån	2023	2024	2025	2026
Avdrag på lån i Kommunalbanken	3 233	3 333	3 333	3 333
Avdrag lån KLP-banken	667	667	667	667
Avdrag på startlån (inv.regnskapet)	757	1 009	1 011	1 013
Sum avdrag	4657	5009	5011	5013
Renter på lån	4103	4660	5024	4686
Sum finanskostnader	8 760	9 669	10 035	9 699

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansposter. Netto driftsresultat er et nøkkeltall i det kommunale regnskapet og er det nærmeste man kommer over- eller underskudd i regnskapsloven.

Utviklingen i netto driftsresultat

Tabellen nedenfor viser negativt netto driftsresultat fra og med 2024. Det er stor usikkerhet knyttet til skattlegging av naturressuser og hvordan dette påvirker kommunens inntekter framover.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et nivå på netto driftsresultat til minimum 1,75 % av totale inntekter, vist i tabell ved rød strek.

Måltall på netto driftsresultat

Iveland kommune har i sitt økonomireglement vedtatt et måltall på netto driftsresultat på minimum 1 pst av brutto driftsinntekter. Langsiktige prognoser tyder på at kommunen ikke er i stand til å oppnå dette uten rasjonalisering og omlegging av drift der det er mulig.

Fondssituasjon

Iveland kommune har i tidligere perioder opparbeidet fondsreserver som kommunen har benyttet de siste årene til investeringer og som vil bli benyttet også i denne økonomiplanperioden. Prognosen viser svake resultater utover i perioden, og det vil føre til reduksjon i fondsbeholdningen (egenkapitalen).

Det skilles mellom bundne fond og frie disponible fond. Bundne fond er til bruk for spesielle formål og kan ikke omdisponeres. De frie fond kan omdisponeres og benyttes fritt av kommunestyret. Iveland kommune har følgende fondsbeholdning per oktober 2022:

Tall i tusen kr

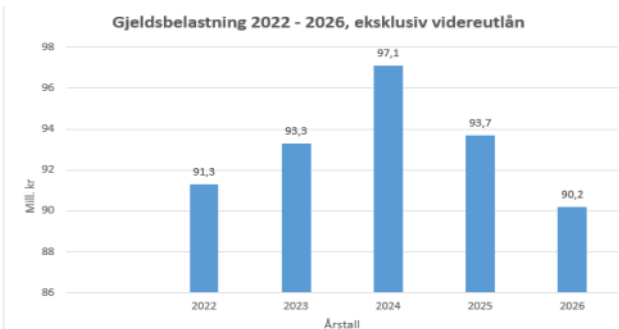
Egenkapital per oktober 2022	2022	2021
Bundne driftsfond	5 655	6 096
Ubundne investeringsfond	81	81
Disposisjonsfond	53 418	49 145
Andel disp.fond bundet av politisk vedtak	0	2 700

Investeringsutvikling

Iveland kommune har investert i tiltak som har som formål å øke bosettingen og folketallsveksten. Disse investeringene skal gi kommunen økte inntekter, for å kunne investere i nye samfunnsnyttige tiltak. Fra prosjektet på Åkle er det inngått nedbetalingsavtale med utbygger for solgte leiligheter. Byggeklare boligtomter på Bjørnehatten ligger ute for salg. Det er etablert en tilskuddsordning for oppføring av nye boliger med formål å rekruttere nye innbyggere til Iveland.

De siste 10 årene har administrasjon og politikere drevet et målrettet arbeid for å sikre moderne, funksjonelle og trivelige lokaler til de fleste av kommunens primær oppgaver. Begge skolene er rustet opp, omsorgssenteret er renoveret og bygd ut. I 2021 stod ombygde Skaia barnehage ferdig med masse plass til barn og lagt til rette for effektiv drift der man likevel opprettholder kravet til forsvarlig bemanning. Alle investeringene har samlet kostet et tresifret antall millioner kroner og det har medført at kommunens gjeldsbyrde har vokst betydelig.

Ett av kommunens vedtatte måltall regulerer forholdet mellom kommunens samlede inntekter og forsvarlig gjeldsbyrde (gjeldsgrad). Måltallet skal forhindre at renter og avdrag blir en så tyngende post i kommuneregnskapet at man ikke klarer å oppnå et positivt netto driftsresultat. Ved utgangen av 2021 var måltallet om maksimum gjeldsbyrde brutt, og det tas ikke opp lån i 2022. I kommende 4-års periode ligger gjeldsbyrden igjen godt innenfor måltallet.

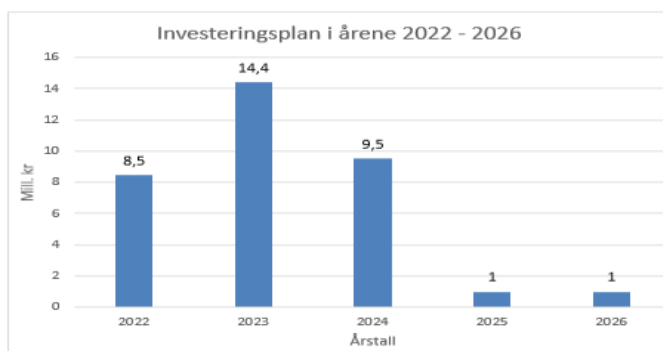
Lån til kommunale investeringer skal ikke overstige 60% av brutto driftsinntekter. Det betyr maksimum gjeld på ca. 106 mill. kr.

Grunnet høyere rentenivå enn på mange år og fortsatt usikkerhet om utvikling framover foreslås det ikke store låneopptak de neste årene.

I et langsiktig perspektiv er det viktig å skape et positivt vedvarende netto driftsresultat. Positivt netto driftsresultat genererer økt egenkapital til å ivareta og fornye verdiene kommunen eier/har. Rådmannen foreslår at det investeres i bolig- og næringsutvikling som kan gi trivsel, folketallsvekst og næringsutvikling som på sikt gir kommunen økte inntekter.

Finansieringsbehov som oppstår kan kommunen velge finansiert gjennom bruk av oppsparte midler avsatt til fond i tidligere perioder, og/eller gjennom budsjetterte overføringer bygd på positivt netto driftsresultat i perioden. For øvrig kan kommunen velge å lånefinansiere investeringene, samt innhente tilskudd og evt. selge anleggsmidler. Frie fondsmidler representerer en finansieringskilde til både drifts- og investeringsregnskapet. Etter ny kommunelov må finansiering av investeringer med frie fondsmidler gå via overføring fra driftsregnskapet.

Rådmannens forslag til samlede investeringer i økonomiplanperioden er på 25,9 mill. kr og foreslås finansiert med lånemidler og en egenkapitalandel på om lag 20%. Større investeringer i 2025 og 2026 har man valgt å avvente, da det kan se ut til at kommunens økonomi blir svakere utover i planperioden.

Momskompensasjon for investeringene er estimert til om lag 2,2 mill. kr samlet og reduserer kommunens finansieringsbehov tilsvarende.

Avdragsperioden på de fleste av kommunens lån til investeringer er på 40 år. Dette har medført at det hvert år må nedbetales ekstraordinært avdrag med ca. 0,7 mill. kr for å imøtekomme kommunelovens krav om minimumsavdrag.

Renten ble bundet på 1,38% i tre år på låneopptaket i 2021. I 2022 tas det ikke opp nye lån. Markedet forventer en topp i rentenivået sommeren 2023. Det er ikke mulig å inngå gode avtaler om rentebinding nå, da prisøkningen allerede er priset inn.

Det skilles mellom lån til formidlingslån (startlån) og lån til kommunale investeringer. Formidlingslån er lån i Husbanken for videreformidling til husholdninger. Kommunen har 2. prioritet sikkerhet for disse lånene og hefter sammen med Husbanken for en prosentvis andel av gjelden ved evt. mislighold.

I 2022 valgte Iveland kommune å samordne sitt regelverk for startlansordningen med Husbankens. Dette gjorde det mulig å finansiere en større del av boligkjøp med startlån og interessen for ordningen økte. Rådmannen foreslår derfor en startlansramme på 10 mill. kr i 2023 som en forsøksordning. Målet er økt boligbygging i kommunen og at folk med svak økonomisk evne skal få mulighet til å komme inn på boligmarkedet.

Hvordan nå målene:

6. Strategier og prioriteringer i økonomiplanperioden

Kommuneplanen:

I samfunnsdelen er visjonen "Iveland kommune – et godt sted å bo". Kommunens hovedmål er "Befolkningsøkning over landsgjennomsnittet".

Økonomiplanen (Handlingsplanen) skal gjenspeile og iverksette handlinger som bidrar til å nå målene i kommuneplanens samfunns- og arealdel.

Bolig-, tomte- og stedsutvikling:

Kommunens største inntekspotensial ligger i økt antall innbyggere. Kommunen har dessverre hatt en flat og til dels en negativ vekst siden 2018, men nå ser det positivt ut. Denne trenden må forsterkes med tiltak og handlinger innenfor stedsutvikling. Stedsutvikling med mål om økt innbyggertall er igangsatt og enkelte tiltak er på plass, som boligområder, spredt boligbygging, økonomisk støtte til nye boliger, startlån og styrking av kommunes tjenester. Man må jobbe med omdømme og markedsføring, samt fokusere på hvordan jobbe lokalt eller regionalt samtidig som man har bosted i Iveland kommune.

Åkle har 26 boenheter og har et potensiale for flere. Det er ledige tomter på boligområder i kommunen, og det er muligheter for tomter fra private som kan ligge sprett i kommunen.

Ved rullering av kommuneplanen må man hensyn ta framtidige ønsker om boform og områder. Det må bli et større fokus på fritidsaktiviteter og annet som komplimenterer bokvaliteten i kommunen. Utviklingen må tilpasses kravet om bærekraftig utvikling og miljø.

Den kommunale startlånordningen er endret slik at den kan benyttes til å realisere kjøp eller bygging av flere nye boliger i kommunen.

Tilbud om økonomisk støtte ved ferdigstilling av nybygg videreføres som et stimuleringsstilbud.

Næringsutvikling: Det må tilrettelegges for arbeidsplasser i kommunen ved bruk av god bo- og næringspolitikk. Tilskuddsordninger, veiledningstjenester for etablerere, Regionalt næringsfond for Birkenes, Iveland og Lillesand kommuner vil sammen med kommunale tilretteleggingstiltak være viktig for dette.

Kommunen jobber videre med å tilrettelegge fleksible tomter for næringsutvikling. Vatnestrøm Industriområde er utviklet slik at det gir utbyggingsmuligheter for eksisterende og nye aktører.

Kommunen må ha fokus på bolig og næringsutvikling ved aktiv deltakelse og innovasjonsrettede tiltak. Kompetanse- og økonomiske tiltak vil kunne være tiltak som blir benyttet.

God personal- og økonomistyring: I økonomiplanperioden vil kommunen ha utfordringer med å tilpasse utgiftene til inntektene. Ansatte og ledere må samarbeide godt slik at man møter de nye utfordringene på en ansvarlig og ressurseffektiv måte.

Resultatet av godt personalarbeid har gitt et lavt sykefravær som igjen gir lavere kostnader til vikarbruk. Fortsatt fokus på dette området blir nødvendig.

Organisasjonsmodellen har blitt endret flere ganger men må også i 2023 vurderes ift nye tilpasninger av oppgaver, tjenestetilbud, resultater og driftskostnader. Tilpasning av personalressursene vil komme.

God økonomidisiplin fra enhetene, utnyttning av det som ligger i digitale tjenester, kompetanseheving, innovasjonsarbeid og optimal ressursbruk i tjenesteproduksjonen blir viktig i hele perioden.

Omdømme: Kommunen har et godt omdømme og det må utnyttes når politikere og ansatte presenterer, representerer og omtaler kommunen.

Gode tjenester: Samfunnet er i endring og ny tjenester kommer og gamle endres. Tjenestene som skal leveres må kunne måles og evalueres av andre. De skal være gode og forsvarlige, samt at det er et "rett" nivå på tjenesten.

Kommunen følger og benytter de målinger som finnes for kommunal sektor, samt egen- og internkontroll. Disse benyttes til å evaluere, utvikle, endring og fornye tjenestene og omfang.

Oppvekst: Iveland kommune har utfordringer i forbindelse med utdanningsnivåene. I planperioden videreføres tiltak og nye tiltak iverksettes etter den nye kommunedelplanen for "Kvalifisert for fremtida". Disse evalueres og justeres årlig for å oppnå bedre resultater. Skoleresultatene har svingt og det jobbes med tiltak som skal bedre resultatene, dette i sammen med universitet, UDIR, Statsforvalter og KS. Gruppen som ikke har fullført kompetanse innen 5 år etter start i videregående skole er ennå for høy.

Barnehagene har noe lavere vekst innenfor de minste aldersgruppene, dette kommer av at noen foreldre velger andre løsninger, og lavere befolkningsvekst. Utviklingen av barnehagene er viktig for veksten i folketallet. Kommune har to gode barnehager som er tilpasset slik at barnehagene kan drives effektivt og fleksibelt. Driften er organisert slik at man benytter samlet kapasitet ved barnehagene på Skaia og Vatnestrøm.

Man viderefører arbeidet med hvordan drifte en god skole. Fokuset er på hvordan leverer vi tjenestene, tjenestenivå, tilbudene opp imot resultater, driftskostnader og effektivitet. Vi må samtidig sikre kompetente medarbeidere og ivareta barnas beste i forhold til helhetlig utvikling og læring.

Det etableres og forsterkes et organisert arbeid rundt forebygging og tidlig innsats ifm ny barnevernlov.

Helse og velferd: Kommunen arbeider for å imøtekomme og tilfredsstillende de krav som kommer fra sentralt holdt, samt de utfordringene som kommer lokalt med hensyn til demografi-, folkehelse- og levekårsutviklingen.

Demografiutviklingen vil gi Iveland nye utfordringer innenfor omsorgsområdet som kommunen må møte på en kvalifisert måte. Det er utfordringer med krav til kommunal øyeblikkelig hjelp med døgnopphold for brukere med psykisk – og rusproblematikk. Aktivisering, habilitering, rehabilitering og pasientsikkerheten styrkes.

Levekårsutviklingen medfører nye utfordringer som barnefattigdom, livsstilssykdommer, gjeldsproblematikk, rus, psykiatri og økning i andel uførepensjonister.

NAV har nasjonalt og regionalt igangsatt flere endringer som skal bedre lokale tjenester. Iveland har fra 2020 vært en del av NAV Midt-Agder. Samarbeidet evalueres jevnlig for å sikre gode NAV tjenester til innbyggerne lokalt.

Iveland har et meget høyt utenforskap, antall innbyggere i alderen 18 til 67 år som står utenfor arbeidslivet er nå «en av tre». Disse må søkes tilbakeført i arbeid via NAV eller andre tiltak. Videre må man jobbe for økt sysselsetting blant innbyggerne ved å benytte aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere, samt øke språktreningsplasser for fremmedspråklige.

Det er fokus på økt kompetansen innenfor demens og tiltak som stimulerer flere eldre til å bo hjemme lengre. Iveland deltar i det digital sponsensenteret i Agder som skal gi hjemmeboende en bedre sikkerhet.

Omsorgssenter er moderne og effektivt, og leverer gode tjenester. Det jobbes med å benytte de mulighetene som bygget kan gi brukerne.

Drift og Utvikling: Kommunen skal være en aktiv part i samfunns- og arealutviklingen med mulighetsstudier, stedsutvikling og godt planarbeid.

I lyset av en framtid med trangere økonomiske rammer må målrettet Forvaltning-, Drift- og Vedlikeholdsarbeid (FDV) planlegges ressurs effektivt, samtidig som kommunen skal opprettholde god kvalitet og trygghet.

Investeringer skal være rettet slik at de gir gevinster i form av bedre kvalitet, økt kapasitet og lavere kostnader for flere.

Man vil vurdere kommunens eierskap i selskaper og bygninger, forvaltningsansvaret for veier og bygninger, samt flere infrastruktur anlegg.

Graden av selvkost- og betalingssatser må i perioden sees i lyset av inntekts- og kostnadsnivået til tjenestene totalt sett og kommunens økonomi. Selvkostnivået for tjenester må økes til å bli selvfinansiert.

Kommunal innovasjon: For å møte framtidens krav og tjenestebehov innenfor den økonomiske- og ressursmessige rammen må det drives kommunalt innovasjonsarbeid fra politikere og administrasjonen.

I 2023 må man jobbe videre med tiltak som effektiviserer, utvikler og reduserer driftskostnadene innenfor alle enheter og områder. Dette arbeidet har behov for økonomiske ressurser.

Innovasjonsarbeidet kan deles i tre faser; teknologi, oppgaveendring og organisasjonsendring. Innovasjonen er ikke ferdig før vi ser resultatene av hvordan vi leverer tjenestene.

Målet er at Iveland i framtiden skal levere gode tjenester innenfor den økonomiske rammen kommunen får i de kommende år.

Dette vil medføre endringer for ansatte, politikere og innbyggerne i kommunen.

Digitalisering og IKT: Det må jobbes med å utnytte IKT området og digitale muligheter innenfor tjenesteproduksjonen. Fra 2023 vil kommunen være fullt integrert i IKT-Agder, et ikt-selskap som man forventer vil bidra positivt på flere områder.

Det vil være fokus på bedre og mer effektiv tjenesteproduksjon, og her vil digitaliseringen åpne mange nye muligheter. Innbyggerne skal også få tilgang til flere digitale tjenester fra kommunen som vil kunne forenkle samhandlingen mellom innbyggerne og kommunen.

Samarbeidsrelasjoner: Iveland kommune har samarbeider i Setesdalsregionen og Region Kristiansand på ulike områder. Kommunen samarbeider også med andre kommunale og private aktører i Agder. Dette er i utgangspunktet samarbeid som gir innbyggerne og kommunen fordeler og positive synergier.

Antall formaliserte relasjoner er mange og geografisk spredt i store deler av Agder, men med hovedvekt på Setesdal-, Kristiansand-, Arendalsområdet og Venne-sla kommune.

Iveland kommune er representert i de fleste av disse selskapene. Det krever økonomisk- og personellmessige ressurser, men er nyttige for at kommunens innbyggerne skal få levert gode og effektive tjenester.

Iveland kommune har fokus på at de kommunale samarbeidene ikke har en usunn økonomiutvikling i forhold til de tjenestene de skal levere til kommunen. Det vil i framtiden være ennå viktigere å evaluere nytten og effekten av disse samarbeidene jevnlig.

Kommune utvikling:

Regjeringer vil gjennom en helhetlig politikk for kommunesektoren legge til rette for at kommuner skal kunne tilby nødvendige og tilpassede tjenester.

Rådmannen fortsetter arbeidet med å utvikle Iveland slik at vi er tilpasset de utfordringer som kommer, på kort og lang sikt.

Økonomiutvikling og tiltak som skaper balanse:

Inntektssystem har de fleste årene gitt Iveland kommune lavere inntektsvekst enn pris- og lønnsveksten. Kommunens klarte å skape et positivt resultat i 2020 på hele 7,1% og for 2022 blir det også positivt. Man har benyttet fondsmidler til drift de siste årene og det må man ikke for budsjettet 2023, men dessverre for resten av økonomiplanperioden. Det er ikke bærekraftig og krever endringer.

Iveland kommunen må gjennomføre endringer innenfor tjenesteleveransene slik at de samlede driftskostnadene går ned, øke inntektene fra de områdene som kommunen rår over slik at de samlede tiltakene skaper grunnlag for balanse i budsjett og regnskap.

Tiltakene vil kunne virke urimelige, spesielt når man har et år med overskudd i budsjettet, og trenger derfor god politisk forankring. Tiltakene er nødvendige for at man fortsatt skal kunne opprettholde gode tjenester, lokalt handlingsrom, ha utviklingsmuligheter og et økonomisk grunnlag som sikrer Iveland kommune gode tjenester og selvstendighet i framtiden.

7. Organisering: Tjenesteområder, oppgaver og årsverk

Tjenesteområde:	Tjenester og løpende oppgaver:	Arbeidsområder:	Årsverk fra budsjett 2022.	Behov årsverk ift budsjett 2023:
Rådmannens stab	Rådmannen, økonomiavdelingen, servicetorget, oppvekst, kultur og informasjon	Rådmannen	1,00	1,00
		Økonomiavdelingen	4,00	4,50
		Servicetjenester	3,00	3,00
		Barnehage- og skolefaglig rådgiver	1,00	1,00
		Kultur og informasjon	1,16	1,16
		SUM	10,16	10,66
Skolen i Iveland	Skole- og SFO drift i skolen	Lærere	26,59	24,47
		Lærlinger	2,00	1,00
		Fagarbeidere	6,55	5,37
		SUM	35,14	30,34
Barnehagene i Iveland	Barnehagedriften i hele kommunen	Barnehagene	22,95	20,40
		Spesialpedagogisk	1,90	1,80
		SUM	24,85	22,20
Pleie- og omsorg	Drift av hele pleie og omsorg. (Omsorgssenter inkluderer også kjøkken, renhold, vaskeri og aktivtør)	Langtidsavdeling	7,28	7,28
		Kjøkken, renhold og vaskeri	3,92	3,92
		Bokollektiv demens	7,92	7,92
		Hjemmesykepleie	7,59	7,59
		Habilitering	0,60	0,60
		BPA	3,20	3,20
		Praktisk bistand/hjemmehjelp	0,69	0,69
		Lærlinger	2,00	2,00
		Ledere	2,00	2,00
		SUM	35,20	35,20
Helse og velferd	Kommunelege, fysioterapi, helsesøster, legetjeneste, jordmortjeneste, ergoterapi, psykiatritjenester, Husbankens ordninger, støttekontaktordningen, flyktninger, rus, m.v	Flyktning/SLT	1,50	1,50
		Helse	5,90	5,90
		Lege	0,53	0,53
		Prosjektstillinger		2,00
		SUM	7,93	9,93
Drift og utvikling	Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger, og anlegg for vann og avløp. Kommunale veier og grøntanlegg. Samfunns- og næringsutvikling. Kart og oppmåling. Landbruk, geologi, samfunnsikkerhet og beredskap, planarbeid.	Administrasjon	5,52	5,52
		Uteseksjon	9,63	9,63
		Sum	15,15	15,15
Totalt			128,43	123,48

8. Organisasjonskart

Årsverksutvikling jfr årsmeldingene til og med 2021 (inkl. lærlinger og prosjekter) , anslag for 2022 og 2023

Årstall	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årsverk	116	128	136	131	129	126	131	128	134	128	133	126	128,43	123,48	

Kommentarer til tabellen, og mulige endringer i løpet av året 2023:

Rådmannens stab øker bemanningen med 0,5 årsverk for 2023 ifm overgang til nye ikt systemer og omplassering av oppgaver, man ser på muligheten for å redusere med ett årsverk i framtiden i forbindelse med digitalisering og effektivisering.

I barnehagene vil det jobbes videre med å tilpasse bemanningen til nye lokaler, og det vil da kunne bli færre årsverk totalt. Ved eventuell overtallighet kan de bli plassert i andre enheter.

Drift og utvikling må vurdere bemanning fra 15,15 opp mot 16,15 ift vaktordningen i løpet 2023. Dette tallet inkluderer administrasjon, uteseksjon/vaktmestere og renhold.

Antall årsverk i skolene er noe høyere enn antall årsverk som går til undervisning, siden det i årsverk total ligger ansatte som studerer med lønn gjennom UDIRs ordning, og vikarene for disse. I løpet av året 2023 gjennomfører skolen en midlertidig omorganisering som vil kunne medføre nye mulige driftsløsninger for en mer ressurseffektiv drift av skolen, samt utprøving av mulighetene for å benytte ansatte innenfor flere enheter.

PLO har over flere år hatt en underbemanning ift sykepleier og administrasjon og vil nok måtte øke bemanningen innen sykepleier og mulig også innen for administrasjon i løpet av året 2023.

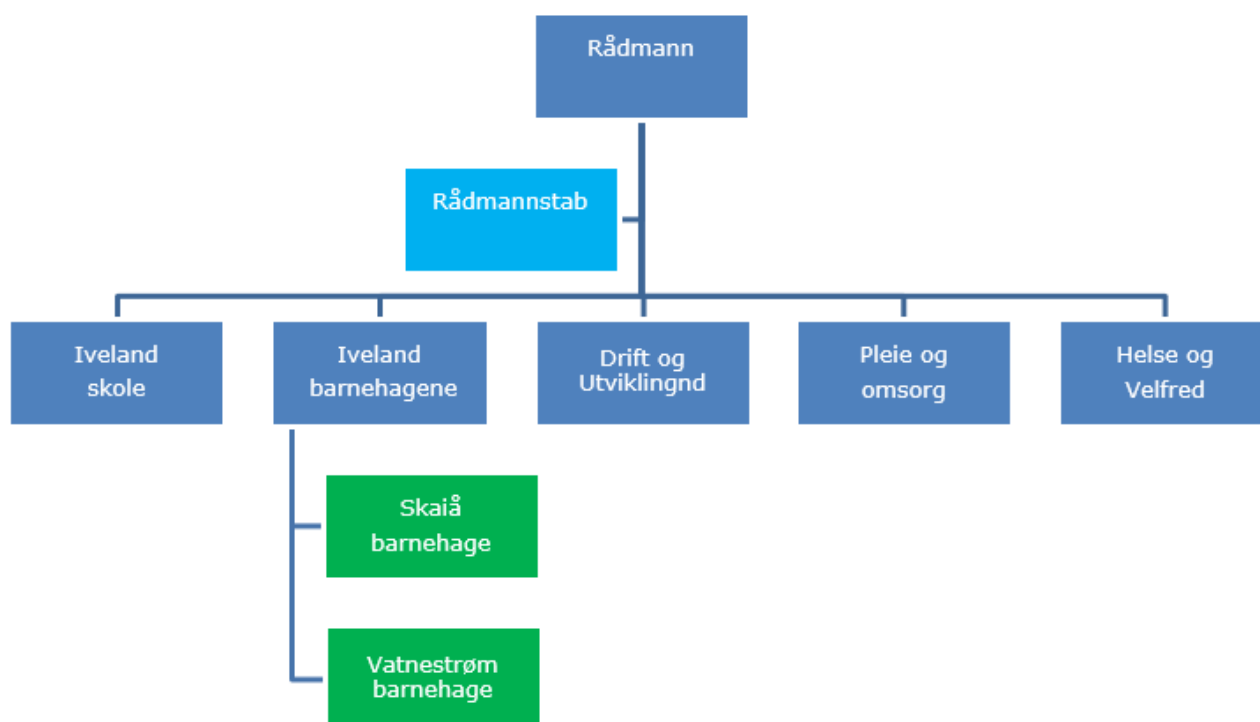
Helse og Velferd søke å økt bemanningen med 2 årsverk i løpet av 2023 for å kunne løse nye oppgaver som man ser kommune må ha tjenesteleveranse innenfor. Flyktnings situasjonen kan medføre nye oppgaver.

Anslag årsverk i budsjettet er ift hva rådmannen budsjetterer med. Antall årsverk kan bli endret i løpet budsjettbehandlingen eller på grunn av driftsbehov i løpet av året.

Videre har kommunen 1,1 årsverk til politikk som ikke kommer med i tabellen for administrasjon.

Iveland kommune budsjetterer total å benytter 124,58 årsverk i 2023.

Organisasjonskart Iveland kommune

9. Iveland kommunes samarbeid med andre

Navn	Type relasjon	Lovpålagt	Hjemlet i:	Bidrag/overføring/ kostnad per år (tusen kr) År 2021	Har Iveland eierandel?	Kommentarer
Agder Kommunerevisjon	IKS	Ja	Lov	690	4 %	
Aust-Agder museum og arkiv	IKS	Ja	Lov	426	2 %	Tilskudd til arkivordningen/ andel drift av museum
Aust-Agder museum og arkiv	IKS	Nei		57		Tilskudd nybygg
Setesdal Brannvesen	IKS	Ja	Lov	2 995	17,9 %	
Setesdal Miljø og Gjenvinning	IKS	Ja	Lov	1 867	20 %	
Konsesjonskraft IKS	IKS	Nei	Politisk vedtak		1,69 %	
Setesdal IKT	IKS	Nei	Administrativt	1 344	20 %	Drift av IKT-tjenester (siste år)
Agder Energi Nett AS	AS	Nei	Politisk vedtak		1,06 %	
Aust-Agder Nærings-selskap AS	AS		Politisk vedtak		0,33 %	
Kommunekraft AS	AS		Politisk vedtak		0,31 %	
USUS AS (Visit Sør-landet)	AS		Politisk vedtak	7	0,21 %	
Setpro AS	AS		Politisk vedtak	307	20 %	Kommunal driftsstøtte
Setesdal informasjons og kompetansesenter	AS		Politisk vedtak		2,4%	
Frivilligsentralen	Formålsfellesskap	Nei	Politisk vedtak	125	Nei	
Midt-Agder barnevern	Vertskommune	Ja	Lov	1 547	Nei	
Midt-Agder PPT	Vertskommune	Ja	Lov	817	Nei	
Moonlight	Kjøper tjenester	Nei	Politisk vedtak	647	Nei	Vennesla kommune
Agder sekretariat	Kjøper tjenester	Ja	Politisk vedtak	134	6,3 %	Sekretariat for kontrollutvalget
Aust-Agder Utvikling og kompetansefond	Medlem					
LVK	Medlem	Nei		33		Kontingent

9. Iveland kommunes samarbeid med andre

Navn	Type relasjon	Lovpålagt	Hjemlet i:	Bidrag/overføring/ kostnad per år (tusen kr) År 2021	Har Iveland eierandel?	Kommentarer
KS	Medlem	Nei		144	Nei	Kontingent
KS, OU-midler				165		
Kommuneforlaget	Kjøper tjenester	Nei		125	Nei	MTU / brukerundersøkelser
Radio Loland	A/L		Politisk vedtak		3 av 76	
L/L Setesdal Bilruter	L/L			162	0,67 %	
AT Skog BA	BA			1	<1 %	
KLP	Andel	Ja		295	<1 %	Egenkapital innskudd
Falck	Kjøper tjenester	Nei	Administrativt	105	Nei	Bedriftshelse-tjeneste
IKT Agder	Kjøper tjenester	Nei	Politisk vedtak	2 022	Nei	Drift av IKT-tjenester, eierandel fra 01..01.22
Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA)	Kjøper tjenester			15		Innkjøps-samarbeid
Krisesenteret	Vertskommune	Ja	Lov	98	Nei	Kristiansand
Gjeldsrådgivning	KnPS	Ja	Lov	35	Nei	Arendal kommune / Kristiansand kommune
NAV Midt-Agder	Vertskommune	Ja	Politisk vedtak/lov	1 894	Nei	Sosial oppfølging og veiledning
Legevakt	Kjøper tjenester	Ja	Lov	819	Nei	Kristiansand kommune / Vennesla kommune
ATP samarbeidet	Medlem	Nei	Politisk vedtak	63	Nei	
Region Kristiansand	Medlem	Nei	Politisk vedtak	159	1 av 10	Kontingent
Birkenes kommune	Kjøper tjenester	Ja	Administrativt	97	Nei	Samarbeid om oppmåling, 800 kr per time alt inkludert

Enhet 10: Politisk område

Enhetens hovedoppgaver omfatter all politisk virksomhet i kommunen, så som godtgjørelse og lønn til politikere, utgifter i forbindelse med valg, møter og reiser. Enhetens økonomisk ramme inkluderer kommunens utgifter til Agder Kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgs-sekretariatet).

Området bistår også ved opplæring, kompetanseheving og koordinering av utstyr.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Politisk område		
Lønn og sosiale utgifter	1 742 000	2 054 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	183 000	191 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	1 040 000	1 049 000
Overføringer til andre kommuner	65 000	82 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-30 000	-30 000
Refusjoner	0	-17 000
Overføringer fra andre kommuner	0	0
Finansinntekter	0	0
Sum	3 000 000	3 329 000

Den økonomisk ramme inkluderer kommunens utgifter til Agder kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgssekretariat) og er totalt på kr 939 500 i 2023. Møtegodtgjørelse, lønn og kontrollarbeid tar omlag 90% av kostnaden på politisk område.

Godtgjørelsen til politikerne i Iveland er knyttet mot stortingsrepresentantenes lønn. Ordfører får 90% av stortingsrepresentantenes lønn, varaordfører får 10 % av ordførers lønn og kommunestyrerepresentantene får 1% av ordførers lønn. Stortingsrepresentantenes lønn økte i 2022 med omlag kr 76 000 som gir en økt kostnad for Iveland i 2023 på omlag kr 100 000.

Det skal gjennomføres valg i 2023 som er kostnadsberegnet til ca. kr 60 000,-

Nye eller endrede tjenester i 2023

Det er ikke planlagt endringer.

Organisasjonsendringer i 2023

Ingen endringer i 2023.

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Styrke kompetansen til politikerne innenfor bruken av digitale reiseregninger. Det kan bli gjennomført politikeropplæring i 2023.

Enhet 11: Rådmannens stab

Enhetens hovedoppgaver internt i organisasjonen er administrasjon, utvikling, oppfølging, politisk sekretariat og HR/støttetjenester til ansatte, enhetene og politikerne. Eksternt skal enheten ha en aktiv rolle innenfor samfunnsutviklingen, næringsutviklingen, prosjekter, eierskap, interkommunalt samarbeid, innovasjon, samarbeid mellom eksterne og kommunen, samt videreføre et godt samarbeid med Statsforvalteren, Fylkeskommunen og KS.

Rådmannens stab er sammensatt av de tidligere enhetene; kulturenheten, oppvekstkontoret, servicetorget, økonomienheten og rådmannen.

Enhetenes oppgaver vil i 2023 i store trekk bli administrert som tidligere samtidig som man jobber med å videreutvikle enheten, tilbudene og tjenesteleveransen.

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rådmannens stab		
Lønn og sosiale utgifter	10 264 000	11 182 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	4 812 000	6 194 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	7 887 000	9 077 000
Overføringer til andre kommuner	2 170 000	3 899 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-29 000	-29 000
Refusjoner	-1 800 000	-3 307 000
Overføringer fra andre kommuner	-408 000	0
Finansinntekter	-20 000	-20 000
Sum	22 876 000	26 996 000

Enheten øker budsjettet med ca 15% hvor økningen i hovedsak skyldes økte kostnader på tjenester som leveres av andre kommuner og nye tiltak. Lønnskostnadene øker med ca. 8% og innbefatter lønns- og prisvekst og at man har valgt å styrke enheten med 0,5 årsverk i forbindelse med bytte av ikt-systemer og overføringer av oppgaver til økonomienheten.

Tiltaksliste rådmannens stab	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
BUA Iveland	100 000	100 000	100 000	100 000
Driftsavtale dagsturhytta	20 000	20 000	20 000	20 000
Ivelandstrøya	25 000	0	0	0
Moonlight sies opp i 2023, virkning fra 2024	0	-770 000	-770 000	-770 000
Motivasjon og kompetanse	30 000	0	0	0
NM - Aktivitetsstøtte 2023	0	0	0	0
Nye hjemmesider 2023	40 000	0	0	0
Orienteringskart Vatnestrøm - Mjåvatn	58 000	0	0	0
Reduserte driftskostnader IKT	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Skoletur 10. trinn	70 000	0	0	0
Sosialt entreprenørskap	50 000	0	0	0
Transport	600 000	725 000	0	0
Sum	693 000	-225 000	-950 000	-950 000

Enhet 11: Rådmannens stab

Nye eller endrede tjenester i 2023

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på digitalisering i offentlig sektor. Rådmannen vil prioritere dette gjennom gode nettbaserte tjenester og gjennom felles strategi og satsingsområder i samarbeid med IKT-Agder kommunene. Utgifter til felles IKT løsninger samt kostnader til innføring av nye, digitale løsninger samles under rådmannens stab og har økt noe. Man ser alt i 2023 reduserte kostnader innen for innkjøp ikt.

Innenfor oppvekstområdet innfører man tiltak som man skal virke for ungdommene i kommunen. Rådmannens stab jobber tett opp eksterne parter som skal være med på å utvikle skolen og barnehagen slik at de har god kompetanse, ressurser for å jobbe med kompetansetiltak, resultater, overgang og måloppnåelse.

Man søker å få på plass et transporttilbud basert på «Tilkallingstransport» sammen med Agder Kollektivtransport. Her er kommunen med å finansierer tilbudet.

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på oppvekst, og den nye barnevernsreformen trådte i kraft 01.01.22, og nye barnevernlov kommer 01.01.23. Dette innebærer at kommunene må jobbe enda bedre med forebyggende tiltak for familier, barn og unge, og at det interkommunale barnevernet får økte oppgaver. Det er ikke forventet økte kostnader pr dato. Eventuelle tiltak for familier i Iveland kommune vil kunne utløses kostnader.

Innenfor kultursiden vil man styrke tilbudet til innbyggerne ved innføring av BUA (leier ut utstyr), dagsturhytta og andre tjenester.

Viser til tiltaksliste rådmannens stab (forrige side)

Organisasjonsendringer i 2023

Organisasjonsmodellen videreføres, men det arbeides med å styrke og samle oppgaver til økonomienheten. Det vil gi backup-muligheter, avlaste andre enheter for enkelte økonomi oppgaver og skape en jevnere belastning på arbeidsstokken, samt øke sikkerheten ved eventuelt sykefravær og turnover.

Rådmannen vil i 2023 vurdere om eventuell overtallige ansatte i kommune skal organiseres og plasser i rådmannens stab for enklere å kunne disponere ressursen i hele organisasjonen.

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Det jobbes med å styrke kompetansen innenfor arkiv, personalforvaltning og personal juss for bedre å kunne sikre dokument håndteringen, videreutvikle ansattes kompetanse, omstillingsevne, inkluderingsarbeidet samt rekrutteringsarbeidet i hele kommunen.

Den teknologiske utviklingen er i kontinuerlig fremmarsj med nye muligheter og utfordringer innenfor programvare, informasjon mv. I tiden før koronapandemien ble biblioteket i stor grad benyttet ved selvbetjening. Formålsparagrafen til bibliotekene har endret seg til nå å være en møteplass/ kulturarena mm.

Kommunens hjemmeside gir organisasjonen gode muligheter for bruk av digitale løsninger internt og mot innbyggere/samarbeidspartnere. For å kunne ivareta og videreutvikle seg innen dette fagområdet må kompetansen og teknologien til enhver tid være oppdatert, og man ønsker å få gjennomført kompetanseheving slik at man kan bruke dette ennå mer aktivt utad.

Som en konsekvens av at IKT-Agder blir kommunens leverandør av IT-tjenester har man skiftet økonomisystemet og HR-systemene ut. Noen flere systemer vil også bli innfaset i 2023. IKT-Agder er blitt en betydelig leverandør av IT-løsninger, og man har fokus på å ta i bruk de nyeste teknologiske løsningene.

Enhet 11: Rådmannens stab

Felles lønns- og økonomisystem for alle kommuner som driftes av IKT-Agder skal på sikt gi stordriftsfordeler og gjøre det lettere å bistå hverandre på tvers av kommunegrenser.

Ansattes kompetanse er økonomiavdelingens viktigste ressurs og det vil alltid være behov for løpende ajourhold av kunnskap innenfor kommuneloven med forskrifter, bokføringsloven, arbeidsmiljøloven, ferieloven, Kostra-veileder og andre årlige føringer fra regjering og Storting.

Personalressurser må disponeres på de områdene hvor vi ser at utviklingen krever det. Dette vil i fremtiden kreve at ansatte oftere får nye oppgaver og må avslutte andre oppgaver.

Rådmannens stab vil i løpet av året styrke arbeidet med internkontrollen og oppfølgingen av avvik med mål om redusere avvik som kan koster ressurser og redusere tjenestekvaliteten.

Enheten må i likhet med hele kommunen jobbe med å styrke den digitale kompetansen.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023– 2026 og budsjett 2023

Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2024-2026
Organisatorisk	Tilpasse enheten ytterligere til oppgaver og arbeidsmetoder	Videreutvikle enheten
Økonomiske	Jobbe med tiltak som kan redusere driftskostnadene	Videreføring av dagens oppgaver søkes driftet noe rimeligere
Tjenesteproduksjon	Innføre transporttilbud via AKT Innføre flere tiltak for barn og unge Videreføre arbeidet med samling av IKT tjenestene. Etablere et godt overordnet system for internkontroll	Samfunnsutvikling Levekårsutvikling Digitalisering som gir positiv effekt innenfor økonomi, kompetanse og sikkerhet.

Enhet 21: Skolene i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta en forsvarlig grunnskoleopplæring for barn og unge fra 6-16 år. I Iveland får alle barn og unge muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv. De mester grunnleggende ferdigheter og er kompetente for videre utdanning og arbeidsliv, og kan som voksne bidra til videreutvikling av Iveland som bygd og kommune.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Skole og SFO i Iveland		
Lønn og sosiale utgifter	23 340 000	29 160 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	2 645 000	2 770 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	590 000	590 000
Overføringer til andre kommuner	305 000	297 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-350 000	-340 000
Refusjoner	-3 675 000	-3 897 000
Overføringer fra andre kommuner	-300 000	0
Finansinntekter	0	0
Sum	22 555 000	28 580 000

Tiltaksliste skolene	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Elevpult/-stoler 1. - 4. trinn	30 000	0	0	0
Intensiv norskopplæring V23, flyktninger	420 000	0	0	0
Sum	450 000	0	0	0

I den økonomiske rammen for 2023, er det tatt utgangspunkt i vedtatt ramme for 2022. Det har vist seg at skolen har hatt vanskelig for å overholde tildelt budsjetttramme de siste årene, grunnet endringer av skolens oppgaver, elevs rett til et trygt og godt skolemiljø og individuell tilpasset opplæring. For 2023 er lønnsbudsjett tilpasset faktiske stillingshjemler og behov, samt at det er beregnet lønns og prisvekst på 3,5 %.

Nye eller endrede tjenester i 2023

Skolen tilpasser seg stadig nye fagplaner med de muligheter det gir i utvikling i undervisningsmetoder og arbeidsformer. Daglig skoledrift balanseres mellom digitale løsninger, praktisk arbeid og ulike former for kunnskapsformidling og kunnskapslæring.

Organisasjonsendringer i 2023

Iveland skole tilpasser seg og styrke seg i forhold til de endringer i samfunnet og skolene står overfor i forhold til tilpasset opplæring og spesialundervisning for elevene.

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Skolene benytter seg i stor grad av UDIRs videreutdanningstilbud med vikar-/stipendordninger for lærere som tar videreutdanning.

Skoleåret 22/23 har skolen ansatte som tar videreutdanning i begynneropplæring, veiledning, naturfag, samfunnsfag, engelsk, IKT og 2.språkspedagogikk.

Enhet 21: Skolene i Iveland

Iveland skole fortsetter kompetansehevingsarbeidet (DEKOMP) sammen med og i samarbeid med Vennesla kommune, som en del av et større kompetansemiljø rundt region Kristiansand og UiA.

De tre store satsinger for skolene i et 3 års perspektiv, oppfølgingsordningen, Dekomp og RVT5, fortsetter i 2023.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023 – 2026 og budsjett 2023

Prioriterte tiltak for å nå målene i kommuneplanen		
Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2024-2026
Organisatorisk	Tilpasse og legge til rette for utvikling av læringsarenaene for elever og ansatte. Skape gode, profesjonelle, lærrende fellesskap	Tilpasse endringer i spesialundervisning Videreutvikle kompetansemiljøet på skolen
Økonomiske	Skolen søker å finne et reelt budsjettnivå	
Tjenesteproduksjon	Oppfølgingsordningen Fagfornyelsen Dekomp RVT5	Oppfølgingsordningen til 2024 Fagfornyelsen Dekomp RVT5 til 2024
Valgfritt tema	Trygt og godt skolemiljø Økning i resultatmål på nasjonale prøver	Trygt og godt skolemiljø Økning i resultatmål på nasjonale prøver

Enhet 23: Barnehagene i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta et forsvarlig og tilfredsstillende pedagogisk barnehagetilbud i Iveland kommune i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Barnehagene i Iveland		
Lønn og sosiale utgifter	20 015 400	21 014 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	1 020 100	1 041 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	41 000	441 000
Overføringer til andre kommuner	170 700	88 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-2 795 200	-2 360 000
Refusjoner	-977 000	-960 000
Overføringer fra andre kommuner	0	0
Finansinntekter	0	0
Sum	17 475 000	19 264 000

Tiltaksliste barnehagene	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Transport barnehagebarn	70 000	0	0	0
Overtallighet våren 2023	514 000	0	0	0
Overtallighet høsten 2023 (aug-des)	1 875 000	0	0	0
Sum	2 459 000	0	0	0

Det er tatt høyde for politisk vedtatt innsparing i foreslått ramme. (Kommunestyrevedtak PS 69/20). Enheten har redusert rammen de siste årene i henhold til politisk vedtak, men lønns og prisvekst kommer i tillegg – samtidig som enheten har noe overtallighet.

Det er laget egne beregninger for overtallighet for vårhalvåret og høsthalvåret for å skille dette ut fra reelt behov.

Våren 2023 regnes det med at barnehagen utnytter overtalligheten ved sykefravær og permisjoner.

Nye eller endrede tjenester i 2023

Enheten har ikke endrede tjenester i 2023.

Organisasjonsendringer i 2023

Begge barnehagene har opplevd lavere søkertall det siste året. Det er født færre barn i 2020 og 2021 enn trenden de siste årene, og dette kommer til å prege driften i noen år.

I 2022 er det pr oktober svært positive fødselstall.

Den økonomiske utviklingen fremover er styrt av hvor mange barn som søkes inn i barnehagene for at bygg og ansatte blir utnyttet mest mulig effektivt.

På grunn av stor vekst og høye barnetall fra 2012-2019, har barnehagene i Iveland et høyt antall fast ansatte. Dette var også status ved budsjettarbeidet i 2022, og rådmannen har signalisert at overtalligheten skal vurderes på nytt våren 2023.

Sett ut i fra erfaringstall for opptak og antall barn bosatt i Iveland kommune per dags dato, har barnehagene også i 2023, et høyere antall fast ansatte enn behov.

Våren 2023 er overtalligheten redusert noe ved at noen ansatte midlertidig jobber i skolen, og det er noen permisjoner.

Enhet 23: Barnehagene i Iveland

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Barnehagene følger revidert strategidokument; «Kompetanse for fremtidens barnehage», og det er fokus på høyere pedagognorm og videreutdanning av barnehagelærere og fagarbeidere. Rekomp og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og praksis er ordninger som skal være med å oppfylle målene i strategien.

Enheten vil ha behov for styrket struktur og kompetanse for å imøtekomme nye lovkrav i forhold til nulltoleranse mot mobbing.

Barnehagene har fått en ny lovendring som tydeliggjør samarbeidsplikten mellom hjelpeinstanser i kommunen, og barnets rett til å få en barnekoordinator. Denne samarbeidsplikten gjelder alle enheter som jobber med barn, unge og familier. Og det må jobbes inn gode strukturer i kommunen og interkommunale samarbeid for å imøtekomme dette.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023–2026 og budsjett 2023

Prioriterte tiltak for å nå målene i kommuneplanen		
Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2023-2026
Organisatorisk	<p>Innarbeide et godt og systematisk internkontrollsystem.</p> <p>Styrke det allmennpedagogiske arbeidet ved å benytte spesialpedagogisk kompetanse som støtte på avdelinger.</p> <p>Ordning for veiledning av nyansatte lærere er organisert og påbegynt.</p>	<p>Barnehagene har et godt internkontrollsystem som er oversiktlig og ivaretar lovkravene.</p> <p>Alle barn skal i flest mulige tilfeller få tilpasset pedagogisk opplegg innenfor det allmennpedagogiske. Spesialpedagoger jobber på avdeling for å styrke systematisk innsats.</p> <p>Ordningen for veiledning av lærere er innarbeidet i organisasjonen.</p>
Økonomiske	<p>Det jobbes tett med sykefravær for å redusere utgifter og øke kvalitet.</p> <p>Tilpasse driften til vedtatt ramme.</p>	<p>Sykefraværet er under 8 %.</p> <p>Barnehagene har en ressurseffektiv drift.</p>
Tjenesteproduksjon	<p>Kvalifisert for framtida er politisk vedtatt med nye mål og satsningsområder. Barnehagene skal tilpasse innhold i forhold til årlig handlingsplan.</p> <p>Iveland kommune er med i flere satsninger og ordninger som omfatter barnehagene, blant annet RVTS og oppfølgingsordningen.</p> <p>Barnehagene er en del av tverrfaglig samarbeid og plan for å møte ny barnevernsreform og kompetanseløftet.</p>	<p>Satsningsområdene i Kvalifisert for Fremtiden er innarbeidet i planer og pedagogisk opplegg og det lages årlige handlingsplaner som rapporteres på politisk.</p> <p>Barnehagene i Iveland har en høyere kompetanse for å forstå og følge opp barn individuelt og i gruppa.</p> <p>Iveland kommune jobber helhetlig og tverrfaglig for å sette inn riktig innsats tidlig.</p>

Enhet 30: Pleie og omsorg

Enhetens hovedoppgave er å oppfylle lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Lovens formål er:

1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,
2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,
3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,
4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Pleie og omsorg		
Lønn og sosiale utgifter	27 871 000	29 598 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	1 505 000	1 483 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	0	0
Overføringer til andre kommuner	0	184 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-2 275 000	-1 486 000
Refusjoner	0	-1 489 000
Overføringer fra andre kommuner	0	0
Finansinntekter	0	0
Sum	27 101 000	28 290 000

Tiltaksliste pleie og omsorg	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Innkjøp inventar og utstyr, herunder sengetøy	100 000	0	0	0
Sum	100 000	0	0	0

Endringene fra 2022 til 2023 ligger i hovedsak på lønns- og prisvekst. Ved at man har færre beboere på omsorgssenteret forventer man en nedgang i salgsinntekter.

Planlagte tiltak er små og viser i listen.

Nye eller endrede tjenester i 2023

Det kan komme noe som knytter seg til «Fra Leve hele livet-reformen til Bo trygt hjemme-reformen» i regi av Regjeringen.

Enhet 30: Pleie og omsorg

Organisasjonsendringer i 2023

Med opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten vil Regjeringen ha en faglig sterk kommunal helse- og omsorgstjeneste med dyktige ansatte som kan fremme god helse, drive godt forebyggende arbeid og gi god helsehjelp og omsorg. Derfor legger regjeringen frem en opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Planen følges opp gjennom Kompetanseløft 2025, samtidig som det varsles at den vil inngå i både Bo trygt hjemme-reformen og Nasjonal helse- og samhandlingsplan

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Regjeringen skal i løpet av 2023 legge frem en stortingsmelding om Bo trygt-reformen. Denne bygger videre på tidligere arbeid, herunder Leve hele livet, samt utvide grunnlaget for en ny og fremtidsrettet eldrepolitikk gjennom fire innsatsområder:

- Kompetente og myndiggjorte medarbeidere
- Levende lokalsamfunn
- Boligtilpasning og planlegging
- Trygghet for tjenester og støtte til pårørende

Det jobbes kontinuerlig med kompetanseheving innenfor den økonomiske rammen enheten har. Man vil også for 2023 søke etter kompetansemidler fra Statsforvalter og Helses og omsorgsdepartementet.

Framskrivning av behov for årsverk innenfor «institusjon og hjemmetjenester» viser at kommunen må øke bemanningen med ca 1,1 årverk hvert år fram til 2030, og med 2 årverk pr år fra 2030 til 2040. Tallene er beregnet av staten.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023–2026 og budsjett 2023

Prioriterte tiltak for å nå målene i kommuneplanen		
Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2024-2026
Organisatorisk	Se på oppgavefordeling og kompetansesammensetning, følge TØRN-prosjektet tett. God arbeidstidsplanlegging. Økt fokus på heltidskultur. Tiltak økt rekruttering av sykepleiere.	
Økonomiske	Søke eksterne midler til kompetanseheving og kvalitetsutvikling.	
Tjenesteproduksjon	Fokus på pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring <ul style="list-style-type: none"> - Følge opp og implementere Nasjonale faglige retningslinjer og nasjonale kvalitetsindikatorer Følge opp Leve hele livet-reformen og Bo trygt hjemme-reformen	

Enhet 31 & 32: Helse og Velferd

Enhetens hovedoppgave er å levere forsvarlige tjenester innenfor lovkrav. Enheten leverer helsetjenester, herunder legetjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, fysioterapi og frisklivsentral. Videre drives det flyktningetjeneste, rustjeneste, bo-veiledning og Husbankens startlånsordning. Vertskommunesamarbeid med Vennesla hvor NAV Midt-Agder gjennom sin virksomhet skal bidra til at personer blir økonomisk selvhjulpne gjennom Lov om sosiale tjenester i NAV, kvalifiseringsprogram og bostøtte.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Helseavdeling		
Lønn og sosiale utgifter	4 582 000	5 710 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	309 000	321 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	2 600 000	3 364 000
Overføringer til andre kommuner	70 000	147 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-110 000	-110 000
Refusjoner	-250 000	-527 000
Overføringer fra andre kommuner	0	0
Finansinntekter	0	0
Sum	7 201 000	8 905 000

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Velferd og sosialtjenester		
Lønn og sosiale utgifter	3 258 000	3 976 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	159 000	165 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	1 720 000	1 945 000
Overføringer til andre kommuner	1 115 000	1 163 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	0	0
Refusjoner	0	-28 000
Overføringer fra andre kommuner	0	0
Finansinntekter	0	0
Sum	6 252 000	7 221 000

Samlet får Helse og Velferd en ramme på 16 126 000 kr i 2023, som er en økning med 2 673 000 kr fra året før. Økningen kommer av nye tiltak og økte kostander innenfor de fleste områdene. Kjøpt av tjenester og lønnskostnader for flyktninger er det som øker driftsbudsjett mest.

Kommunedelplan Kvalifisert for framtida ble vedtatt i kommunestyret 20. oktober 2022 PS 52/22. Tiltakene i handlingsplanen legges fram for politisk behandling i budsjettet hvert år.

Enhet 31 & 32: Helse og Velferd

Følgende tiltak foreslås lagt inn i budsjett for Helse og Velferd for 2023:

Tiltaksliste Helse og velferd	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Fritidsbank	50 000	50 000	50 000	50 000
Implementere barnevernsreformen (100% prosjektstilling)	800 000	800 000	0	0
Miljøterapeut/fritidskoordinator (100% prosjektstilling)	750 000	750 000	0	0
Sommercamp	50 000	0	0	0
Tilskudd til tilpasning av bolig	200 000	0	0	0
Tiltakspakke familieteam	100 000	0	0	0
Sum	1 950 000	1 600 000	50 000	50 000

Her følger en nærmere forklaring på den store økningen i budsjettet. Som nevnt påvirker lønns- og prisveksten enheten og alle de tjenesten enheten kjøper inn til kommunen. Lønn til flyktninger(Introlønn) inngår i lønnsbudsjettet til enheten, og er for åtte personer, dvs 1 500 000. Legevaktsamarbeidet med Kristiansand på natt har økt med kr 100 000. Legevaktsamarbeidet med Vennesla har økt med kr 264 000. Samarbeidet med Nav Mldt-Agder økt med kr 150 000. Det etableres et nytt alarmsystem som skal trygger ansatte i møte med innbyggerne på kommunehuset.

Tiltakene, mål ansvar og kostnad er beskrevet i «Handlingsplan 2022-2026 i kommunedelplan Kvalifisert for Fremtiden. Disse tiltakene skal bidra til bedre inkludering, bedre samordning og mer målretta tjenester og høyere kompetanse hos ansatte.

Nye eller endrede tjenester i 2023

Man søker å innføre nye tjenestetilbud innenfor de ordinære rammene. Det er med bakgrunn i nasjonale satsninger som krever oppfølging i Iveland: Pakkeforløp psykisk helse
Pakkeforløp hjem (kreft)
Rådgivende enhet for rus-saker
Helsestasjon for ungdom, egen eller i samarbeid med andre
Styrking av «avhengighet»

Organisasjonsendringer i 2023

Det etableres to midlertidige stillinger for to års som skal jobbe med tiltak for barn og unge, det Implementere barnevernreform 100% prosjektstilling og Miljøterapeut/fritidskoordinator 100% prosjektstilling. De har tar utgangpunkt i barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.2022, fra 1.8.2022 ble det innført nye samarbeidsbestemmelser i 14 velferdstjenestelover. Den nye barnevernslov kommer 01.01.23. Kommunene får nå mer ansvar på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke arbeid med forebygging og tidlig innsats. Tiltakene over skal styrke kommunens arbeid med forebygging og tidlig innsats.

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Det vil bli knyttet kompetanseutvikling ifm prosjektstillingene innfor barnevernreformen og miljøterapeut/fritidskoordinator.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023–2026 og budsjett 2023

Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2023-2026
Organisatorisk	Samlokalisere miljøterapi, fysioterapi, folkehelse, habilitering	
Kompetanseheving	Familieperspektivet, psykisk helse, kreftomsorg RVTS	2023-2024 2022-2024
Tjenesteproduksjon	Samordne tjenestene på tvers av enhetene	2023-2025

Enhet 60: Drift og utvikling

Enhetens hovedoppgave er forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger, veier, vannverk, avløpsanlegg og park- og idrettsanlegg. I tillegg har enheten ansvar for prosjektledelse, samfunnsutvikling, kart og oppmåling, renovasjon, eiendomsskatt, næringsfond, landbruk, geologi, miljø/klima, fiberutbygging, samfunnssikkerhet og beredskap. Enheten har også tjenesteytingsavtale med Iveland sokneråd.

Endring i økonomisk ramme:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Drift og utvikling		
Lønn og sosiale utgifter	13 178 000	13 284 000
Kjøp inngår i tjenesteproduksjon	12 431 000	17 818 000
Kjøp erstatter tjenesteproduksjon	5 932 000	6 197 000
Overføringer til andre kommuner	437 000	3 212 000
Finansutgifter	0	0
Salgsinntekter	-11 850 000	-12 177 000
Refusjoner	-618 000	-3 610 000
Overføringer fra andre kommuner	-150 000	-163 000
Finansinntekter	0	0
Sum	19 360 000	24 561 000

Kommentar: Nettorammen for 2023 er økt med 5,201 mill. kr.

Hovedgrunnen til dette er prognose for økte strømutfgifter med 3,3 mill. kr. I tillegg kommer nye foreslåtte driftstiltak samt forventet lønns- og prisstigning.

Forventede utgifter til strøm og foreslåtte økte inntekter på kommunale avgifter er allerede lagt inn i driftsrammen for 2023.

Følgende tiltak foreslås lagt inn i budsjett for drift og utvikling i 2023:

Tiltaksliste Drift og utvikling	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Digitalisering bygningsarkivet	300 000	0	0	0
ENØK tiltak, nye takvinduer og etterisolering kommuneh.	400 000	0	0	0
Hovedplan vann og avløp, spredt utslipp fra private	500 000	0	0	0
Kompetanseheving	50 000	0	0	0
Krattrydding langs kommunale veier	300 000	0	0	0
Maling kommunale bygg	500 000	0	0	0
Oppdatere kommunens kartverk	100 000	0	0	0
Sommervedlikehold	200 000	0	0	0
Økte strømutfgifter (ikke et tiltak, men øker driftsramme)	3 300 000	0	0	0
Sum	5 650 000	0	0	0

Enhet 60: Drift og utvikling

Sammenligningstall for avgiftsnivå kommunale avgifter 2022

Nedenfor er det utarbeidet tabeller for sammenligning av avgiftsnivået med sammenlignbare kommuner

Tall i hele kr

Sammenligningstall for avgiftsnivå kommunale avgifter

Årsavgift	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Vann	5 970	4 455	4 930	3 470	4 679	5 297
Avløp	9 571	7 777	4 762	6 356	13 405	7 855
Renovasjon	4 743	4 010	4 455	3 925	3 021	4 095
Feiing	375	345	185	287	425	423
Totalsum	20 659	16 587	14 332	14 038	21 530	17 670

Totalpris for vann og avløp er basert på BRA 150m² eller et årsforbruk på 150m³.

Renovasjon hadde i 2021 en merinntekt på kr. 162.068,- (108,1%) Samlet er det fortsatt et opparbeidet underskudd på kr. 125.468,- Dette forventes inndekket i forbindelse med regnskap 2022. Feiing hadde en underdekning i 2021 på kr. 111.615,- (71,8 pst) men et opparbeidet fonds overskudd på kr. 90.722,- Fra selskapet er det varslet en økning i feieravgiften på 28,3 pst for 2023. Men siden det er opparbeidet et overskudd i 2021, foreslås det økning av feieravgiften med 4 pst for 2023.

Tabellen nedenfor sammenligner abonnementsgebyr og forbruksgebyr. Oversikten viser at Iveland har et forholdsvis lavt forbruksgebyr. Iveland har med få unntak ikke vannmåler, og fordeler gebyret med andel på 70 pst fast, og 30 pst basert på forbruk. Sammenlignbare kommuner har innført vannmålere.

Sammenligningstall for abonnement og forbruksgebyr 2022

Tall i hele kroner inkl. mva.

Sammenligningstall for abonnement og forbruksgebyr inkl. mva.

Type gebyr	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Abonnementsgebyr vann	4 421	1 960	1 909	1 500	2 514	1 520
Forbruksgebyr pr. m ³	10,33	16,63	20,13	13,13	14,43	25,18
Abonnementsgebyr avløp	7 098	3 595	1 535	2 456	6 103	3 100
Forbruksgebyr pr. m ³	16,49	27,88	21,51	26,00	48,68	31,70

Regnskapstall for vann og avløp perioden 2017 – 2021

Tall i hele tusen

Regnskapstall for vann og avløp perioden 2017 - 2021

År	Vann inntekter	Vann utgifter	Dekningsgrad	Avløp inntekter	Avløp utgifter	Dekningsgrad
2017	1 296	1 681	77,1	2 013	2 779	72,4
2018	1 299	2 194	59,2	2 201	3 134	70,3
2019	1 323	2 032	65,1	2 216	3 317	66,8
2020	1 475	2 392	61,7	2 460	3 507	70,1
2021	1 488	2 271	65,3	2 474	3 406	72,6

Gjennomsnittlig dekningsgrad for vann og avløp i perioden 2017 – 2021 hentet fra regnskapstall i årsmeldingen, viser en gjennomsnittlig dekningsgrad på vann med 65,7 pst. Avløp har en dekningsgrad på 70,4 pst. Ved beregning av dekningsgrad er kapitalkostnader medregnet i oversikten.

Enhet 60: Drift og utvikling

Innen områdene vann og avløp utnytter ikke kommunen inntekspotensialet. Det er mulig å ha inndekning tilsvarende selvkost. For 2023 er det med bakgrunn i tidligere politiske føringer kun lagt inn en økning på 4 pst tilsvarende lønns- og prisvekst. For en bolig på 150 m2 bruttoareal (BRA), gir det en årlig økning på kr. 622,- Tilkoblingsavgift for vann og avløp foreslås uendret for 2023.

Oversikt tilkoblingsavgift vann og avløp for 2022

Tall i hele kroner

Oversikt tilkoblingsavgift vann og avløp for 2022

Tilkoblingsavgift	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Vann	15 186	12 500	29 901	16 250	32 384	15 000
Avløp	25 004	12 500	25 407	25 000	52 594	15 000
Totalsum	40 190	25 000	55 308	41 250	84 978	30 000

NB! Tallene er hentet fra de respektive hjemmesider

Endring kommunale avgifter fra 2022 til 2023

Tall i hele kroner

Endring kommunale avgifter fra 2022 til 2023

	2022	% endring	Økning kr.	2023
Vann	5 970	4,0	239	6 209
Avløp	9 571	4,0	383	9 954
Renovasjon	4 743	4,0	190	4 933
Slam private anl.	4 274	0,0	-	4 274
Brøyting private veier	5 802	16,7	969	6 771
Feiing	375	4,0	15	390

Slam fra private anlegg.

Ordningen er vedtatt selvfinansierende. For 2021 ble det et overskudd på kr. 267.900,- Samlet er det opparbeidet seg et underskudd på kr. 161.363,- Det forventes overskudd i 2022 til å dekke inn opparbeidet underskudd. Det foreslås ingen økning i avgiften for 2023.

Renovasjon.

Det er opparbeidet seg et underskudd på kr 125.468,- ved utgangen av 2021. Renovasjonsavgiften foreslås økt med 4 pst. da tjenesten skal være selvfinansierende.

Byggesak/oppmåling.

Gebyrregulativet ble gjennomgått i en større revisjon i 2017. For 2023 foreslås gebyrene justert med 4 pst. for lønns- og prisvekst.

Brann og feiertjeneste.

Tjenesten utføres av Setesdal brannvesen IKS. Utgifter til branntjenesten dekkes i dag av medlemskommunene med et fast beløp basert på en prosentvis fordelingsnøkkel. Kommunens andel er på 19,3 pst og utgjør i forslag til budsjett for kommende år 2,95 mill. kr. I denne summen er det lagt inn en kostnad til kompetanseheving på 0,18 mil. kr, 0,19 mill. kr ifølge investeringsplan og 0,19 mill. kr til økt beredskapsgodtgjørelse. For feiing og tilsyn med fyringsanlegg er det foreslått en prisstigning på 28,3 pst. Avgiften øker fra kr 300,- til kr. 385,- i 2023. Selv om det er opparbeidet et overskudd, foreslår rådmannen at feieravgiften økes med 4% for å dekke inn noe av den varslede prisstigningen for 2023.

Husleie kommunale boliger og omsorgsboliger.

Satsene for kommunale boliger foreslås økt tilsvarende lønns- og prisvekst med 4 pst. både på kommunale boliger og omsorgsboliger.

Brøyting av private vegger.

Gebyret for brøyting ble for 2022 satt til kr. 5 802,- inkl. mva. Så langt for året forventes det full kostnadsinndekning på tjenesten hvis vi får en normal avslutning på brøytesesongen. For 2023 foreslås satsene økt med 16,7 pst til kr. 6 771,- inkl. mva som tilsvarer økning i satsene for brøytekontraktene.

Enhet 60: Drift og utvikling

Nye eller endrede tjenester i 2023

Enheten er veldig presset ressursmessig etter å ha redusert med 2,5 stillinger siden 2017, samtidig som kravet til kvalitet på tjenestene er høy. Enheten er tilført nye bygg og uteområder som krever ekstra oppfølging. I særdeleshet er det nødvendig med distribusjon av vann i høy kvalitet og å sikre fremkommelighet både på private og kommunale veier. Arbeidet med rehabilitering av vann- og avløpsanlegg vil få økt fokus fremover. Kravene til private avløpsanlegg må skjerpes de neste årene i tråd med krav fra staten.

Drift og utvikling fortsetter med prosjektledelse/byggeledelse av investeringsprosjektene som det legges opp til i økonomiplanperioden, dette for å sikre god kompetanse på egne folk og for å spare penger på innleide konsulenter. Det vil fortsatt arbeides med å få opp byggeaktiviteten i kommunen gjennom tilrettelegging for utvikling av boligområder både kommunale og i samarbeid med private utbyggere.

Organisasjonsendringer i 2023

Enheten arbeider kontinuerlig med effektivisering og nødvendige prioriteringer av ressurser for å kunne holde seg innenfor driftsrammen. Det innføres gradvis moderne tekniske løsninger for overvåking og fjernstyring av vann- og avløpsanleggene. Det gjennomføres i 2023 en intern gjennomgang av organiseringen for å sikre mest mulig effektiv og robust drift både i administrasjon og uteseksjon. Det vil i 2023 bli vurdert om det er nødvendig å gjøre ressursmessige grep for å sikre mindre sårbarhet i organisasjonen for dette tjenesteområdet i fremtiden.

Kompetansebehov og utvikling i 2023

Det pågår et kompetanseløft innen de ulike forvaltningsoppgavene etter fornyelse av administrasjonen. I tillegg vil det framover bli prioritert kurs og kompetanseheving innen vann og avløp både i uteseksjon og administrasjon. Ny teknologi krever oppdatert kompetanse for å bidra til god kostnadseffektivitet.

Enheten arbeider aktivt for å beholde kvalifisert fagpersonell ved å videreutvikle et trivelig og godt arbeidsmiljø. Enheten prioriterer utstrakt teamarbeid, hvor hver enkelt medarbeiders kompetanse søkes utnyttet maksimalt. Dette er en nøkkel til å gjøre enheten i stand til å påta seg gjennomføring av investerings- og driftsprosjektene i økonomiplanperioden.

Utviklingsmål for økonomiplan 2023 – 2026 og budsjett 2023

Prioriterte tiltak for å nå målene i kommuneplanen		
Tiltak	Søkes gjennomført i 2023	Planlegges for 2023-2026
Organisatorisk	Videreutvikle enheten gjennom bla. kompetanseutvikling, tilrettelegging for godt arbeidsmiljø og praktisere god livsfasepolitikk.	Beholde og rekruttere tilstrekkelig kompetanse for å kunne gjennomføre lovpålagte og politisk prioriterte arbeidsoppgaver.
Økonomiske	Opprettholde en forsvarlig ramme for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendommer.	Prioritere lovpålagte og politisk vedtatte oppgaver.
Tjenesteproduksjon	Ivareta og utvikle enhetens oppgaver til beste for kommunens innbyggere. Videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.	Arbeid med gode trivsels- og tilretteleggingstiltak som vil føre til økt befolkningsvekst. Gjennomføre planarbeid i henhold til vedtatte planstrategi.

Kommunestyrevedtak i PS 63/22 Økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023

Kommunestyrevedtaket med tekstdelen først og **oppdaterte** tabeller.

1. Kommunestyret vedtar formannskapetets innstilling til økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023 basert på rådmannens forslag og vedtatte endringer og tillegg, og de forutsetningene som fremgår av budsjettforslaget, jfr. budsjettdokumentets kapittel 2, økonomiske hovedoversikter.

2. Kommunestyret vedtar formannskapetets forslag til økning av kommunale avgifter og betalingssatser for kommunale tjenester som ligger til grunn for budsjettforslaget 2023. For 2023 fastsettes følgende kommunale avgifter og betalingssatser:

Tabell: se tabelloversikten til slutt

3. Kommunestyret vedtar å benytte konsumprisindeksen (KPI) for november 2022 til å justere husleieprisen for 2023.

4. Kommunestyret vedtar formannskapetets forslag til årsbudsjettets inntektsramme, disponeringer og samlet beløp til fordeling drift med 134 396 tusen kr, iht. bevilgningsoversikt drift §5-4, første ledd:

Tabell: se tabelloversikten til slutt

5. Kommunestyret vedtar formannskapetets forslag til fordeling av netto driftsrammer til resultatområdene for 2023, iht. bevilgningsoversikt drift §5-4 andre ledd:

Tabell: se tabelloversikten til slutt

6. Kommunestyret vedtar formannskapetets forslag til investeringsbudsjett 2023 på brutto 14 400 tusen kr, og 10 mill. kr som formidlingslån (startlån). Startlån finansieres i sin helhet ved opptak av serielån i Husbanken med avdragstid 20 år.

Rådmannen foreslår å finansiere investeringsregnskapet ved bruk av lånemidler med 10,14 mill. kr og ved overføring fra driftsbudsjettet med 3,05 mill. kr. Iveland kommune tar opp 10 mill. kr i lån til finansiering av investeringer, jfr. kommunelovens § 14-15 første ledd. Låneopptaket reduseres dersom investeringsregnskapet ikke trenger det.

Tabell: se tabelloversikten til slutt

7. Kommunestyret vedtar formannskapetets forslag til investeringstiltak, med budsjetttramme i 2023 på 14 400 tusen kr. Investeringene er fordelt som følger:

Tabell: se tabelloversikten til slutt

8. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjettposter knyttet til lønns- og pensjonsjusteringsmidler, herunder andre fondsbetingede tiltak, opplærings- og utviklingstiltak, prosjektmidler samt velferdsmidler til resultatområdene.

9. Reservert ramme for lønns- og pensjonsreserve er i økonomiplanperioden 2023-2026 og årsbudsjett 2023 budsjettert til 1,5 mill. kr årlig.

10. Egenkapitalinnskudd for Kommunal Landspensjonskasse (KLP) føres i investeringsregnskapet.

11. For eiendomsskatteåret 2023 fastsetter Iveland kommune en eiendomsskatt på næringsseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum til 7 promille.

12. For eiendomsskatteåret 2023 fastsetter Iveland kommune en eiendomsskatt på øvrige eiendommer til 1 promille. Det innføres et bunnfradrag på kr 500.000,-. Dekkes inn gjennom redusert budsjettert årsoverskudd.

13. Eiendommer nevnt i Eiendomsskatteloven § 5 skal fritas fra eiendomsskatt. For skatteåret 2023 unntas eiendom eid av stiftelser og institusjoner med allmennyttig formål i medhold av Eiendomsskatteloven § 7a, samt bygninger med historisk verdi i medhold av Eiendomsskatteloven § 7b, (kun eiendommer som er fredet fritas etter Eiendomsskatteloven §7b).

Fritak etter § 7 pr 01.11.17 er gitt Fredheim leirsted, Ellel Ministries Norge og Unge eldre/ Frivilligsentral. Nye boliger som blir ferdigstilt og tatt i bruk fra og med eller etter 1. januar 2017 har i utgangspunktet fritak fra eiendomsskatt på inntil 5 år jfr. Eiendomsskatteloven § 7c. Eiendomsskatten skal betales i fire terminer: medio februar, mai, august og november i skatteåret.

14. Skatt på formue og inntekt samt selskapsskatt fastsettes for 2023 til de maksimalsatser som vedtas av Stortinget.

15. Skattøren fastsettes til 11,15 pst, jfr. statsbudsjettet, for oppnåelse av normtall for skatteandel på 40 pst av frie inntekter.

16. Forprosjekt oppgradering Ivelandshallen endres fra 400000,- til 200000,- Dette da teknisk allerede har god kunnskap om hva som må gjøres med Ivelands hallen.

17. Sanere gamle V/A kummer og ledningsnett økes fra 500 000,- til 1 million budsjett år 2023. Økning på 500 000,- tas av disposisjonsfond.

18. Forprosjekt nytt kommunalt drikkevann Vatnestrøm tilføres 400 000,-. Tas av disposisjonsfond.

20. Tilskudd til vedlikehold av private veier vinter/sommer tilføres kr 400.000,-. Inndekning gjennom disposisjonsfond. Rådmannen får i oppdrag å utarbeide forslag til reglement som legges frem til politisk behandling i kommunestyret tidlig 1. halvår 2023.

21. Frivilligheten får tildelt en pott på kr 70 000,-. Dekkes over disposisjonsfondet. Rådmannen for i oppdrag å komme med forslag til regelverk og søknadsprosedyre for potten. Regelverket behandles i kommunestyret februar 2023.

22. Det gjennomføres et mulighetsstudie for lokalen til tidligere Vatnestrøm skole innenfor en ramme på kr 400 000,-. Dekkes over disposisjonsfondet.

23. Frivilligsentralen bevilges i 2023 totalt kr 150.000 til drift av sentralen. Dette utgjør en økning på kr 25.000,- i forhold til rådmannens budsjettforslag. Dekkes inn gjennom disposisjonsfond.

24. Ved ønske om videre samarbeid fra kommunen og Frivilligsentralens side om dekning av kjøreutgifter til middagsombringning eller annen kommunal brukertransport, overføres kostnadsdekning fra aktuell enhetsramme til Frivilligsentralen.

25. Det blir bevilga kr. 150.000 til vidare utgreiing av servicebygg for kyrkja. Dette skal dekkast fra disposisjonsfond.

Avgifter og betalingssetter 2023

Avgift og betaling	Satser evt endringsforslag	Evt. kommentarer
Årsavgift for vann	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 65,5%
Årsavgift for kloakk	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 72,6%
Slamtømming private (krav om selvkost)	Økning 0%	Inndekning regnskap 2021 på 170% grunnet tidligere underskudd.
Tilkoblingsavgift for vann	Økning 0%	
Tilkoblingsavgift for kloakk	Økning 0%	
Egenandel ved tvungen påkobling V/A	Økning 4,0%	Sats for 2023 blir 94 266,- eks mva.
Feieravgift (Setesdal Brannvesen IKS)	Økning 4,0%	Kr 390,- pr skorstein inkl. mva.
Renovasjonsavgift (krav om selvkost)	Økning 4,0%	Inndekning regnskap 2021 på 108%. underskudd pr 2021 på 125 468,-
Gebyr for byggemeldinger og tilsyn	Økning 4,0%	
Gebyr for kart- og delingsforretninger	Økning 4,0%	
Gebyr brøyting private veier	Økning 16,7%	Øker med kr 969,- til kr 6 771 inkl. mva.
Kommunalt eide boliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Nivå vurderes i forhold til gjengs leie ved hver nye leiekontrakt
Kommunal omsorgsbolig heldøgns bemanning	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Tillegg på 10% for ektepar/samboere i felles leilighet
Øvrige omsorgsboliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Leienivået tilpasses gjengs leie ved ny leiekontrakt
Leiesatser idrettshallen	Økning 4,0 %	Differensierte satser
Foreldrebetaling barnehage	Veiledende sats nasjonalt	
Foreldrebetaling SFO	Kr. 155,- pr time	Prisen er som i nabokommunene
Ekstra oppholdstid i SFO	Kr. 200,- pr påbegynt time	Kun i spesielle tilfeller og ved kapasitet.
Foreldrebetaling i kulturskolen	Økning 4,0%	
Gebyr ved for sen henting SFO og barnehage	Kr. 300 pr påbegynt time	Skal dekke personalets lønn
Annonser i bygdebrevet	Økning 4,0 %	Prissatser etter annonsestørrelse
Middagsbetaling for omsorgssenteret	Økning 4,0 %	
Dagopphold omsorgssenteret	Statens satser	
Korttidsopphold omsorgssenteret	Statens satser	
Trygghetsalarm	Økning 4,0 %	
Full kost Omsorgssenteret	Økning 4,0 %	
Egenandel hjemmehjelp inntekt under 2G	Statens satser	
Egenandel hjemmehjelp inntekt 2G-3G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 795
Egenandel hjemmehjelp inntekt 3G-4G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 1 490
Egenandel hjemmehjelp inntekt 4G-5G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 2 262
Egenandel hjemmehjelp inntekt over 5G	Økning 4,0%	Utgiftstak pr måned kr 2 902
Purregebyr biblioteket	Inntil totalt kr. 140,-	Deretter erstatningskrav
Bevillingsgebyr for salg av øl	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for skjenking av alkohol	Veiledende sats	
Gebyr for avleggelse av kunnskapsprøven	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for ambulerende/enkelt gang	Veiledende sats	
Lading av el-bil via kommunalt ladepunkt	Veiledende priser	Prises av leverandør
Tilsynsavgift salg av tobakk	Veiledende sats	
Eiendomsskatt næringsseiendom	7 promille	
Eiendomsskatt bolig og fritidsbolig	1 promille	

Oppdaterte tabeller i forhold til vedtatte forslag følger:

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, første ledd)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnsk 2021
Rammetilskudd	-78 209	-78 419	-78 700	-78 701	-71 617	-72 694
Inntekts- og formuesskatt	-31 351	-31 351	-31 351	-31 351	-30 373	-30 433
Eiendomsskatt - næringseiendom	-8 700	-8 700	-8 700	-8 700	-9 500	-9 478
Eiendomsskatt - bolig og fritidseiendom	-370	-2 350	-2 350	-2 350	-2 350	-2 348
Andre generelle driftsinntekter	-9 250	-7 570	-6 350	-6 350	-6 462	-8 541
Sum generelle driftsinntekter	-127 880	-128 390	-127 451	-127 452	-120 302	-123 494
Sum bevilgninger drift, netto	134 641	131 558	129 283	129 283	123 030	114 488
Avskrivninger	11 700	11 700	11 700	11 700	10 800	10 760
Sum netto driftsutgifter	146 341	143 258	140 983	140 983	133 830	125 248
Brutto driftsresultat	18 461	14 868	13 532	13 531	13 528	1 754
Renteinntekter	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-530	-742
Utbytter	-15 000	-9 000	-9 000	-9 000	-3 600	-3 515
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	4 103	4 660	5 024	4 686	1 569	1 099
Avdrag på lån	3 900	4 000	4 000	4 000	3 674	3 022
Netto finansposter	-8 197	-1 540	-1 176	-1 514	1 113	-136
Motpost avskrivninger	-11 700	-11 700	-11 700	-11 700	-10 800	-10 760
Netto driftsresultat	-1 436	1 628	656	317	3 841	-9 142
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	4 150	1 410	900	900	7 687	428
Avsetninger til bundne driftsfond						266
Bruk av bundne driftsfond						
Avsetninger til disposisjonsfond	0					8 448
Bruk av disposisjonsfond	-2 714	-3 038	-1 556	-1 217	-11 528	
Dekning av tidligere års merforbruk						
Regnskapsmessig mindreforbruk 2018						
Sum disponeringer/dekning av netto driftsres.	1 436	-1 628	-656	-317	-3 841	9 142

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, andre ledd)

Fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Enhetsrammer	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Politisk styring og kontrollorg.	3 329	3 329	3 329	3 329	3 000	2 935
Rådmannens stab	27 241	26 078	25 353	25 353	22 876	22 216
Skolene i Iveland	28 580	28 130	28 130	28 130	22 555	24 265
Barnehagene i Iveland	19 264	19 194	19 194	19 194	17 475	16 970
Pleie og omsorg	28 290	27 490	27 490	27 490	27 101	24 802
Helse og velferd	18 076	17 726	16 176	16 176	13 453	14 218
Drift og utvikling	24 561	21 211	21 211	21 211	19 360	17 723
Sentral pensjon og lønnsreserve	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	-4 181
Skatter, tilskudd m.v.	-16 200	-13 100	-13 100	-13 100	-4 290	-3 978
Sum utgifter	134 641	131 558	129 283	129 283	123 030	114 970

Bevilgningsoversikt investering (budsj.forskr.§5-5)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Investering i varige driftsmidler	15 500	9 500	1 000	1 000	8 525	22 553
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-	-	129
Investeringer i aksjer og andeler	-	-	-	-	-	295
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	15 500	9 500	1 000	1 000	8 525	22 977
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 210	-790	-100	-100	-810	-4 047
Tilskudd fra andre	-	-	-	-	-	-116
Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-	-	-8
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-28	-28
Bruk av lånemidler	-10 140	-7 300	-	-	-	-18 379
Sum investeringsinntekter	-11 350	-8 090	-100	-100	-838	-22 578
Videreutlån	10 000	-	-	-	1 000	-
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-	-	-	-1 000	-
Avdrag på lån til videreutlån	800	-	-	-	700	951
Mottatte avdrag på videreutlån	-800	-	-	-	-700	-923
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	28
Overført fra driftsbudsjettet	-4 150	-1 410	-900	-900	-7 687	-427
Netto avsetninger til/bruk av bundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av ubundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum ovf. fra drift og netto avsetninger	-4 150	-1 410	-900	-900	-7 687	-427

INVESTERINGER I ØKONOMIPLAN 2023 - 2026

Investeringsoversikt - per tiltak

Investeringer (tall i hele 1000 kr)	Total ramme	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Buss / minibuss	1 000	1 000			
Dagsturhytta	500	500			
El-bil til vannverkene	400	400			
ENØK kommunale bygg	500	500			
Etablering av hjertesone ved Iveland skole	250	250			
Forprosjekt dagsenter og frivillighetens hus på Åkle, 1. byggetrinn	400	400			
Forprosjekt oppgradering ivelandshallen	200	200			
Infrastruktur på næringstomt Skaiaå	2 500	2 500			
Kjøp av brukt traktor	800	800			
Koble kommunal gateløys til målere, siste år	150	150			
Lekeplass Bjørnehatten boligfelt	200		200		
Ny PLS-styring av vannverk og renseanlegg	400	400			
Ombygging av tannlegekontoret	1 100	1 100			
Opparbeide boligtomter Birketveit	5 000		5 000		
Oppgraderer gateløys til LED-belysning	2 600	1 300	1 300		
Oppgradering næringsbygg/gjenvinningsstasjon	600	600			
Renovere sanitæranlegg bårhuset ved kirka	600	600			
Sanere gamle V/A-kummer og ledningsnett	2 500	1 000	500	500	500
Strøm og infrastruktur til 4 tomter Vatnestrøm industriområde	2 000		2 000		
Tilkobling av boliger på Bergøya til off. V/A	2 500	2 500			
Tiltak iht. hovedplan for vei og bruer	2 000	500	500	500	500
Forprosjekt Vatnestrøm vannverk	400	400			
Mulighetsstudie for Vatnestrøm skole	400	400			
Sum investeringer	26 200	15 500	9 500	1 000	1 000